

Význam domácích úkolů pohledem učitelů 1. stupně základní školy

Lucie Holíková

Diplomová práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav školní pedagogiky

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Lucie Holíková
Osobní číslo:	H19801
Studijní program:	M7503 Učitelství pro základní školy
Studijní obor:	Učitelství pro 1. stupeň základní školy
Forma studia:	Prezenční
Téma práce:	Význam domácích úkolů pohledem učitelů 1. stupně základní školy

Zásady pro vypracování

Zpracování rešerše a studium odborné literatury o problematice domácích úkolů na 1. stupni základní školy.

Vymezení teoretických východisek zaměřených na přístupy učitelů k domácím úkolům.

Příprava metodiky empirické části, stanovení výzkumného cíle a výzkumných otázek.

Realizace kvalitativně orientovaného výzkumu prostřednictvím polostrukturovaného rozhovoru s učiteli 1. stupně základní školy.

Zpracování, vyhodnocení a interpretace získaných dat.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a formulace závěrů výzkumu.

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

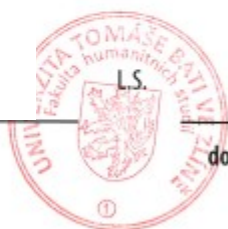
- Davidovitch, N., & Yavich, R. (2017). Views of Students, Parents, and Teachers on Homework in Elementary School. *International Education Studies*, 10(10), 90–108. <https://doi.org/10.5539/ies.v10n10p90>
- Fiala, J. (2020). Domácí úkoly z matematiky v distančním vzdělávání. *Pedagogická orientace*, 30(2), 192–212. <https://doi.org/10.5817/PedOr2020-2-192>
- Fitzmaurice, H., Flynn, M., & Hanafin, J. (2020). Positive Dispositions and Close Alignment: Using Bourdieusian Concepts to Understand Parents' and Teachers' Perceptions of Homework. *Education 3-13*, 48(8), 919–932. <https://doi.org/10.1080/03004279.2019.1674897>
- Korbel, V., & Münich, D. (2019). *Zatížení školními domácími úkoly v České republice a srovnání se světem*. Národohospodářský ústav AV ČR.
- Sayers, J., Petersson, J., Marschall, G., & Andrews, P. (2022). Teachers' Perspectives on Homework: Manifestations of Culturally Situated Common Sense. *Educational Review*, 74(5), 905–926. <https://doi.org/10.1080/00131911.2020.1806786>
- Šulová, L. (2014). *Význam domácí přípravy pro začínajícího školáka*. Wolters Kluwer.

Vedoucí diplomové práce: **PhDr. Barbora Petrů Puhrová, Ph.D.**
Ústav školní pedagogiky

Datum zadání diplomové práce: **15. ledna 2024**

Termín odevzdání diplomové práce: **19. dubna 2024**

Mgr. Libor Marek, Ph.D.
děkan

doc. PhDr. Mgr. Marcela Janíková, Ph.D.
ředitelka ústavu

Ve Zlíně dne 15. ledna 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze diplomové práce jsou totožné;
- na diplomové práci jsem pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem citoval(a). V případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor.

Ve Zlíně 18.4.2024

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce se zaměřuje na problematiku domácích úkolů z pohledu učitelů 1. stupně na základních školách. Cílem práce je zjistit, jaký význam přikládají učitelé 1. stupně domácím úkolům. Teoretická část diplomové práce vymezuje pojem domácí úkoly. Dále se zaměřuje na funkci, význam domácích úkolů, hodnocení a motivaci žáků učiteli. V praktické části je popsán a prozkoumán názor učitelek 1. stupně základní školy na zadávání domácích úkolů žákům. Data byla sbírána pomocí kvalitativního výzkumu realizovaného s učiteli 1. stupně základní školy. Rozhovory byly realizovány s deseti učitelkami 1. stupně základní školy z celé České republiky. V práci jsou analyzovány jednotlivé odpovědi učitelek a jejich názory na význam domácích úkolů z pohledu učitele. Úkoly se liší ve svém množství a míře splnění. Význam domácích úkolů učitelé spatřují v procvičování a opakování učiva. Hodnocení domácích úkolů je nejčastěji „splněn“, „nesplněn“.

Klíčová slova: domácí úkoly, domácí příprava, učitel prvního stupně, dobrovolný úkol, žák, základní škola

ABSTRACT

This diploma thesis sheds light on the phenomenon of homework as perceived from the standpoint of primary school teachers. The thesis aims to find out what role primary school teachers believe homework plays. The theoretical part of the thesis defines the notion of homework. It further focuses on the function and meaning of homework as well as on pupils' assessment and their motivation by teachers. The practical part describes and examines opinions of primary school teachers on the issue of giving home assignments to pupils. The data was gathered by way of a qualitative study in which primary school teachers participated. Ten teachers from across the Czech Republic were interviewed. The thesis analyses individual answers of the teachers as well as their viewpoints on the meaning of homework. The assignments differ in their amount and the extent to which they are compulsory. The role teachers consider home assignments to play is that of practice and revision of schoolwork. In the majority of cases, the assessment of home assignment is either "completed" or "not completed".

Keywords: homework, home preparation, primary school teacher, voluntary task, pupil, primary school

Poděkování

Děkuji vedoucí práce paní PhDr. Barboře Petřů Puhrové, Ph.D., za podporu a pomoc při vypracování práce. Děkuji paním učitelkám za poskytnutí rozhovoru.

Prohlášení

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 DOMÁCÍ ÚKOLY	12
1.1 KLASIFIKACE DOMÁCÍCH ÚKOLŮ.....	14
1.2 POZITIVA A NEGATIVA DOMÁCÍCH ÚKOLŮ.....	17
1.3 DOMÁCÍ PŘÍPRAVA	18
2 KONTEXT VÝZKUMNÝCH STUDIÍ DOMÁCÍCH ÚKOLŮ	21
2.1 ČESKÉ STUDIE ZABÝVAJÍCÍ SE DOMÁCÍMI ÚKOLY	21
2.2 STUDIE ZE ZAHRANIČÍ ZABÝVAJÍCÍ SE DOMÁCÍMI ÚKOLY	22
2.3 DOMÁCÍ ÚKOLY POHLEDEM UČITELŮ	24
3 UČITEL A DOMÁCÍ ÚKOLY	27
3.1 MOTIVACE ŽÁKA UČITELEM	28
3.2 HODNOCENÍ DOMÁCÍCH ÚKOLŮ.....	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	31
4 PRAKTICKÁ ČÁST	32
4.1 VÝZKUMNÉ CÍLE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY.....	32
4.1.1 Oblasti k rozhovoru.....	32
4.2 METODOLOGIE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	33
4.3 VÝZKUMNÝ VZOREK A JEHO CHARAKTERISTIKA	33
5 VÝSLEDKY A INTERPRETACE DAT	36
5.1 PRAVIDELNOST ZADÁVÁNÍ DOMÁCÍCH ÚKOLŮ	36
5.2 ÚKOLY NA PROCVIČOVÁNÍ	37
5.3 VÝZNAM ZADÁVÁNÍ DOMÁCÍCH ÚKOLŮ	38
5.4 ZÁKAZ DOMÁCÍCH ÚKOLŮ.....	38
5.5 ZPĚTNÁ VAZBA DOMÁCÍCH ÚKOLŮ.....	39
5.6 ČTENÍ JAKO DOMÁCÍ ÚKOL	40
5.7 PODPŮRNÉ MATERIÁLY K DOMÁCÍM ÚLOHÁM.....	40
5.8 BEZ TRÉNINKU TO NEJDE	41
5.9 POZITIVA A NEGATIVA V DOMÁCÍCH ÚKOLŮ POHLEDEM UČITELŮ	41
5.10 VOLNÝ ČAS ŽÁKŮ A DOMÁCÍ ÚKOLY	42
5.11 STEREOTYP UČITELŮ V DOMÁCÍCH ÚKOLECH	44
5.12 SHRnutí VÝSLEDKŮ A DISKUSE.....	45
ZÁVĚR	48

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	50
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	52
SEZNAM TABULEK.....	53
SEZNAM PŘÍLOH.....	54

ÚVOD

Domácí úkoly jsou velmi aktuálním tématem. V letošním roce, kdy se zakázali domácí úkolu v Polsku o zákazu se mluví i u nás. Proto se má diplomová práce zabývat pohledem učitelů 1. stupně na domácí úkoly. Cílem mé práce je zjistit, jaký význam přikládají učitelé 1. stupně domácím úkolům.

U nás v českém prostředí nenalezneme moc studií o domácích úkolech. Ve světě je tohle téma více zkoumané. Domácími úkoly se u nás zabývá Fiala (2020) a Smetáčková (2014) oba autoři se ve svých článcích zaměřují na domácí úkoly z matematiky. V mé práci se budu zabývat učiteli, kteří domácí úkoly zadávají na 1. stupni základní školy. Díky aktuálnosti a množství dotazů ze stran rodičů, ale i škol a učitelů, vydalo v roce 2023 Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy (MŠMT) stanovisko k zadávání domácích úkolů. Ve stanovisku se ovšem přímo nedočteme přesné znění, jak úkoly zadávat a jak je hodnotit. Vše, co je zde napsáno je jen doporučení pro učitele o zadávání domácích úkolů. Škola je podle MŠMT oprávněna zadávat domácí úkoly a může požadovat jejich vypracování. Opírají se zde o § 22 zákona č. 561/2004 Sb., o před, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). MŠMT chystá metodický materiál, který problematiku zadávání domácích úkolů zpracuje komplexně včetně příkladů z dobré praxe. Stejně tak se v literatuře u nás setkáváme s tématem domácích úkolů velmi zřídka. Domácími úkoly a domácí přípravou se zabývá Šulová ve své knize Význam domácí přípravy pro začínajícího školáka. Kniha je z roku 2014. Ostatní publikace o téhle problematice jsou více jak 20 let staré. Hlavní důvodem výběru tématu k mé diplomové práci bylo to, že téma je aktuální. Stejně tak mě zajímají názory učitelů prvního stupně na tohle téma.

K dosažení stanovených cílů se v rámci diplomové práce použiji kvalitativní výzkum, který umožňuje hloubkové zkoumání pohledu učitelů 1. stupně na domácí úkoly. Rozhodla jsem se ke sběru dat použít polostrukturovaný rozhovor. Metoda mi umožní získat bohaté a detailní informace od učitelek 1. stupně. K analýze získaných dat bude použit doslovný přepis rozhovoru. Dále rozhovory budou zpracovány pomocí otevřeného kódování a vytvoření kategorií.

Práce bude strukturována do kapitol. Teoretická část bude rozdělena na tři hlavní kapitoly. V praktické části budu analyzovat jednotlivé odpovědi paní učitelek a srovnávat jejich názory na problematiku domácích úkolů na prvním stupni základní školy. Důvody proč domácí úkoly zadávat a proč ne.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DOMÁCÍ ÚKOLY

Domácí úkoly jsou v dnešní době velmi diskutovaným tématem. Dalo by se říct, že domácí úkoly někteří rodiče, ale i učitelé berou, jako samozřejmost a nedovedou si představit, že by je žáci nedostávali. Nejprve si řekneme několik definic od různých autorů. Kolář (2012) ve výkladovém slovníku z pedagogiky definuje domácí úkoly následovně: „Zadání pro žáky, které zpracovávají doma (mimo vyučování – v družině) buď jako procvičování učiva, které ve vyučování zpracovávali, nebo jako aplikaci tohoto učiva (poznání, jako hledání živých skutečností odpovídajících konkrétnímu učivu či jako příprava na další, následující vyučování. Mělo by mít charakter spíše tvořivé práce než jen mechanické činnosti.“ Podle něj nejsou domácí úkoly jen o procvičování učiva a psaní cvičení, které zadávají učitelé doma. Jedná se i o přípravu školních pomůcek na následující školní den. Doporučuje, aby domácí úkoly byli spíše tvořivou prací, a nejen mechanické počítání, doplňování y/i atd. V další definici se Průcha, Mareš a Walterová (2003) zmiňují, že není známo ani nikde definováno kolik domácích úkolů může učitel zadat. Definují je domácí úkoly: „učební nebo praktická činnost, kterou žáci vykonávají mimo vyučovací dobu, zpravidla doma. Má přímý vztah k vyučování, podporuje osvojení učiva, rozšiřuje je nebo prohlubuje. Povaha, počet a rozsah domácích úkolů nejsou na našich školách předepsány.“ Oporu v zákoně v nich také nemáme. Každá škola by si tedy měla ošetřit ve svém školním řádu způsob zadávání domácích úkolů a jejich hodnocení případně kontrolu.

Dalším autorem je Harris Cooper, kterého je nutné zmínit, protože se domácími úkoly zabývá už přes 25 let. Proto si i u něj zmíníme definici domácích úkolů. „Úkoly, které zadávají učitelé žákům a které mají být vykonávány v mimoškolních hodinách.“ (Coopera, 2007, s.4) Žáci vypracovávají domácí úkoly mimo školu např. v knihovně, doma nebo v družině, proto Cooper používá označení mimoškolní hodiny.

V českých zemích se více domácími úkoly zabýval Maňák (1992). Domácí úkoly chápe, jako organizační formu výuky. Při plnění domácích úkolů vstupuje do popředí především samostatná práce žáků. Mezi přímým vyučováním, řízeným vyučováním ve škole a mimo školu najdeme mnoho podobností, především v jednotě cílů, obsahu, částečně metod a prostředků. Hlavním rozdílem je ve způsobu řízení. Jde hlavně o způsob řízení, kdy ve školním prostředí na žáka působí učitel, který přímo řídí žákovo učení. Na rozdíl od mimoškolního prostředí jde především o samostatnou práci žáka, při přípravě na výuku a vypracovávání domácích úkolů.

U domácích úkolů se rozlišují dva pojmy, domácí učení a domácí úkoly. **Domácí učení** je především na žákovi. Žák si podle vlastního zájmu pod vedením rodičů rozhodne, čemu se bude ve svém volném čase učit. Do domácího učení patří například příprava na vyučování, učení slovíček, čtení a další činnosti. Druhým pojmem jsou **domácí úkoly** jde především o mimoškolní práci, kterou zadává učitel během vyučování. (Čapek, 2015)

Čapek (2015) vymezil charakteristiku správně zadané domácí úkoly následovně:

- „je zábavný, hravý a zajímavý;
- netrvá dlouho (řádově minuty, ve vyšších třídách nejvýše desítky minut);
- není náročný;
- reflektuje rozdíly schopností a dovedností žáků;
- stimuluje myšlení;
- nespolehá na pedagogickou práci rodičů;
- není zadáván pravidelně každou vyučovací hodinu;
- je z něj patrné, proč je jeho splnění užitečné;
- nemusí být podepsaný rodičem;
- pokud je zacílen pro společnou práci dítěte s rodičem, měl by takto být i popsán a zkonstruován.“ (s. 167)

Ideální by bylo, kdyby domácí úkoly byly založeny na dobrovolnosti. Žáci by měli mít možnost vybírat si úkoly, které je zajímají, a které odpovídají jejich zájmům a schopnostem. Tím by se podpořila jejich kreativita a motivace k učení. Učitelé by měli ocenit a odměnit žáky za jejich úsilí a kvalitu práce, aby se posílila jejich sebedůvěra a chuť k učení. Pokud je nutné zadat domácí úkol, měl by být pečlivě promyšlen tak, aby přispěl k rozvoji zájmu žáka o daný předmět a přinesl mu radost a uspokojení z jeho vypracování. (Čapek, 2013) Úkoly by měli postupovat od jednoduchých, které žáci dokáží vyřešit až ke složitějším. (Šulová, 2014)

Pokud se podíváme na různé definice zjistíme, že domácí úkoly jsou činnost, kterou žák vykonává po vyučování mimo školní prostředí. Úkol je však zadáván učitelem během vyučování. Dalo by se říct, že je to i opakování učiva, které bylo probíráno ve škole. Je to následné opakování učiva doma na zadaném domácím úkolu.

Domácí úkoly mohou plnit dvě funkce akademickou a neakademickou. Akademická funkce při ní domácí úkoly poskytují příležitost k procvičování a upevňování učiva ve třídě. Jedná se o nejčastější účel zadávání, který uvádějí učitele. Domácí úkoly jsou zadávány i pro rozšíření výuky a obohacení žáků. Učitelé si myslí, že domácí úkoly jsou příležitost ke zvýšení zájmu žáků a k rozšíření jejich znalostí. Učitelé domácím úkolům, jejich vypracování a výsledkům přiřazují větší váhu než standardizovaným testům. V neakademické funkci se domácí úkoly berou z pohledu osobního rozvoje jedince. Jde především o rozvoj odpovědnosti, sebekázně, time managementu zodpovědnosti ke škole. Může jít i o komunikaci mezi rodinou a školou. (Fitzmaurice et al., 2020) Nastává otázka, jestli si učitele tyto dvě funkce domácích úkolů uvědomují.

V dnešní době jsou domácí úkoly velmi diskutovaným tématem, a proto Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) vydalo v roce 2023 stanovisko k zadávání domácích úkolů. Během posledních let se na MŠMT vyvíjel tlak ze široké veřejnosti i odborníků, zda jsou povinné domácí úkoly a podléhají hodnocení. Stanovisko vytyčuje, jak by měli učitelé zadávat domácí úkoly. Škola je oprávněna zadávat domácí úkoly a může vyžadovat jejich vypracování. Vyučující by se měli na zadávání domácích úkolů domlouvat, zohledňovat věk a schopnosti jednotlivých žáků. Píše se zde o tom, že škola je oprávněna hodnotit domácí úkoly. Bylo by ovšem dobré, aby nebyli známkovány. Pokud se domácí úkoly známkují, neměla by známka mít rozhodující vliv na výslednou známku. Nemělo by se však známkovat nevypracování domácího úkolu. MŠMT doporučuje zadávat domácí úkoly jako dobrovolné. Pravidla zadávání úkolů by mělo být ukotveno ve školním řádu. V rámci zadávání domácích úkolů by nemělo být přenášeno zodpovědnosti za vzdělávání na rodinu. Za každý úkol by měl žák dostat zpětnou vazbu. (Černý, 2023)

Ve světě jsou domácí úkoly velmi diskutovaným tématem. Ve Francii už do roku 1956 podle oběžníku ruší domácí úkoly na prvním stupni opírají se o argumenty efektivity a zdraví. Povolené je pouze opakování probrané látky. Přestože je na francouzských školách zakázáno zadávat domácí úkoly a francouzští inspektoři na to dohlížejí, francouzští učitelé to nedodržují. Aktuálně v roce 2024 v sousedním státě Polsku zakázali domácí úkoly na základních školách. Zákaz bude platit od dubna roku 2024.

1.1 Klasifikace domácích úkolů

Podkapitola se věnuje klasifikaci domácích úkolů podle několika autorů. Je klíčové, aby učitel měl povědomí o různých typech domácích úkolů a schopnost rychle vybrat ten, který

bude žáka nejlépe podporovat a motivovat k dalšímu učení. Výběr typu domácího úkolu učitelem je spojen s jeho cílem, kterého chce dosáhnout. Cíl je klíčový při hodnocení práce, protože bez jasně stanoveného cíle není možné žákovu práci optimálně posoudit.

Klasifikace domácích úkolů podle Maňáka

Maňák klasifikuje domácí úkoly do dvou skupin – podle druhu a forem. Druhy domácích úkolů vymezuje podle obsahu, funkce, samostatnosti a dalších vlastností. Formy domácích úkolů vymezuje podle realizace, použitých prostředků, metod, doby trvání atd. (Maňák, 2003, s. 51)

Druhy domácích úkolů dle Maňáka (2003)

- **Podle obsahu** (Jde o úkoly v jednotlivých vyučovacích předmětech, např. v češtině, v matematice atd...)
- **Podle vztahu k hlavním fázím vyučovacího procesu** (Jedná se o úkoly motivační, na osvojování nového učiva, na upevňování a opakování učiva, na vytváření dovedností, úkoly prověřovací, aplikační, uplatňování poznatků v praxi.)
- **Podle funkce ve výchovně vzdělávacím procesu** (Do téhle skupiny řadíme úkoly didaktické, úkoly výchovné, na rozvoj zájmů, schopností, samostatnosti atd.)
- **Podle míry samostatnosti** (Do tohoto druhu můžeme zařadit domácí úkoly návodné, reprodukční, pamětné, problémové, rozvíjející tvořivost)
- **Podle vztahu k individu a skupině** (Zde můžeme zařadit úkoly individuální, partnerské, skupinové, kolektivní)

Formy domácích úkolů dle Maňáka (2003)

- **Podle převažujícího způsobu realizace** (Jedná se o úkoly ústní, písemné, grafické, výtvarné, technické, praktické, pracovní)
- **Podle použitých prostředků a pomůcek** (Úkoly můžeme rozdělit podle použitých prostředků a pomůcek na úkoly z učebnic, z doplňkové literatury, úkoly vyžadující práci s názorninami, s technickými prostředky apod.)
- **Podle použitých metod** (Zde můžeme zařadit úkoly na pozorování, experimentování, sbírání předmětů a faktů, úkoly výzkumného charakteru atd.)
- **Podle časového hlediska** (Jde o úkoly buď krátkodobé, dlouhodobé)

- **Podle rozsahu záběru** (Jde především o úkoly monotematické, mezipředmětové a komplexní)

Klasifikace domácích úkolů podle Helmse

Helms (1996, s. 49-50) klasifikuje domácí úkoly do čtyř kategorií. Podle učební úlohy, na procvičovací úkoly, tvůrčí úkoly a transferové.

- **Učební úkoly** (Jde především o úkoly, které rozšiřují rozsah znalostí například učení slovíček, básně, definic, pravidel atd. Učení se nazpaměť ovšem neznamená pochopení učiva. Záleží především na tom, jak se dané učivo žák učí.)
- **Procvičovací úkoly** (Jedná se především o úkoly, kde základem je mechanické opakování stejného postupu. Jsou málo funkční, mělo by jít o zopakování si učiva na dvou nebo třech příkladech, abychom si učivo ověřili. Pokud učivo ovládá a vypočítá úkoly bez chyby, není potřeba dál procvičovat. Pokud ne, je zapotřebí žákovi postup znovu vysvětlit.)
- **Tvůrčí úkoly** (V tomhle typu úloh vzniká nějaký produkt. Produkt ovšem nemusí být jen hmotný (výtvarná výchova, pracovní činnosti), ale může být i nehmotný například vlastní texty, nové postupy, vymyšlení vlastních úloh, analýza a interpretace vlastního textu. Většinou je to jeden z nejoblíbenějších forem úkolů, protože žáci během něj mohou být kreativní. Celkově mají volnost, jak úkol splní neexistuje u něj přesně daný výsledek, ke kterému by žák měl dojít.)
- **Transferové úkoly** (Jde o úkoly, ve kterých si žák ověřuje své vědomosti a naučené postupy. Jde o úkoly například příklady, přeměna tabulek v diagramy, vytváření mluvnických tvarů.)

Klasifikace domácích úkolů podle Coopera

Domácí úkoly podle Harrise Coopera a kolektivu. Cooper se zabývá celoživotně problematikou domácích úkolů. Proto je vhodné, abychom se podívali i na jeho klasifikaci domácích úkolů. Cooper klasifikuje domácí úkoly podle: množství, účelu, oblasti dovedností, stupně individualizace, stupně studentova výběru, termínu dokončení a sociálního kontextu. (Alleman st al., 2010, s.16)

Na klasifikaci domácích úkolů z obecného hlediska je patrné, že na ni nahlíží všichni autoři velmi podobně. Například Maňákova a Cooperova klasifikace je velmi podobná. Můžeme mít krátkodobé domácí úkoly, které bývají ze dne na den. Naopak dlouhodobé domácí úkoly

učitelé zadávají na delší časové období. Vychází z toho, jak často učitelé zadávají domácí úkoly. Obtíže v zadávání domácích úkolů, může vycházet z míry zajmu učitele. Dovednosti, které si žák 1. stupně procvičuje na domácích úkolech, jdou především psaní, čtení a počítání. U domácích úkolů, které jsou psací, jsou snadněji prokazatelné splnění úkolu. Naopak čtecí úkol je nekontrolovatelný a musíme si ho ověřit jiným způsobem. Například zápisem ve čtenářském deníku, písemným opakováním nebo se žáka zeptat na obsah přečteného. Stupeň individualizace během domácích úkolů souvisí s vyučovacím stylem učitele. Záleží na tom, jestli se učitel při výuce zaměřuje na jednotlivce nebo na celou třídu. Dobrovolný úkol učí žáky rozvoji své zodpovědnosti za vlastní učení. Během plnění domácího úkolu si žák může říct o pomoc rodiče nebo staršího sourozence.

1.2 Pozitiva a negativa domácích úkolů

Negativa a pozitiva při zadávání domácích úkolů, jsou pro učitele, tak i pro žáky. Určitě je důležité si tyto dva protipóly vymezit a vědět, jak na problematiku pohlízejí různí autoři nebo i různé studie, ve kterých se pozitiva a negativa objevují.

Domácí úkoly mají řadu pozitivních aspektů. Především pomáhají žákům upevnit si naučenou látku prostřednictvím pravidelného opakování probíraného učiva. Tento proces je klíčový pro úspěšné zapamatování si informací. Vypracování domácích úkolů má také přímý vliv na výkon a schopnosti učení žáků, podporuje rozvoj jejich kritického myšlení, zlepšuje studijní dovednosti a formuje jejich postoj k učení. Dále napomáhá rozvoji samostatnosti a disciplíny u žáků, což jsou důležité dovednosti pro jejich budoucnost. Spolupráce s rodiči při vypracování úkolů posiluje vztahy a umožňuje rodičům lépe pochopit, jakým způsobem jejich dítě pracuje na školních úkolech. Nicméně je třeba mít na paměti, že některé rodiny mohou být příliš náročné na své děti, což může žákům způsobovat stres. Navíc zadávání domácích úkolů pouze za účelem informování rodičů o probíraném učivu, není dostatečné a účelné. Úkoly by měly mít jasně stanovený pedagogický cíl a přispívat k efektivnímu učení žáků. Je důležité, aby učitelé pečlivě promýšleli, jakým způsobem domácí úkoly přispívají k vzdělávacímu procesu a jakým způsobem mohou nejlépe podpořit učení svých žáků. (Šulová, 2014)

Stejně tak jsou negativní důsledky domácích úkolů podle Šulové (2014) uvádí negativní následky domácích úkolů:

- „dítě ztrácí zájem o učení,

- dítě ztrácí přirozenou zvědavost obecně,
- dítě pociťuje fyzickou či psychickou únavu,
- u dítěte se projevuje psychosomatické poruchy, poruchy spánku, nevolnost,
- dítě má pocit, že nezvládne požadované, že selže, je více úzkostné,
- dítě nelibě nese úbytek volného času, který bylo zvyklé trávit jiným způsobem,
- dítě pociťuje narušení rodinných vztahů.“ (s. 147)

Oblast domácí přípravy a vlivu na výsledky žáků a na jejich konkrétní schopnosti a dovednosti v posledních desetiletích zaměřilo mnoho výzkumů. Výsledky studií nejsou jednoznačné a ukázalo se, že můžeme výsledky rozčlenit na studie, které prokázaly pozitivní efekt, prokázaly negativní efekt a prokázaly pozitivní i negativní efekt.

Většina výsledků výzkumů se přiklání k tomu, že domácí úkoly mají pozitivní vliv na školní prospěch žáků a napomáhá jim k rozvíjení dovedností a schopností. Nezávisí to nejen na tom, jak moc času žák věnuje domácí přípravě. Důležitými aspekty je kvalita přípravy, pracovní podmínky, pomoc rodičů nebo třeba i osobnost dítěte.

Negativa i pozitiva domácích úkolů jsou zkoumána v různých studiích zahraničím. Jedna ze studií se zaměřuje na negativní aspekty z pohledu rodičů. Rodiče často vnímají domácí úkoly jako zdroj třenic a konfliktů v rodině, co ale může zatěžovat rodinný život. Navíc mohou domácí úkoly představovat pro rodiče zdroj stresu. Je zajímavé, že postoj rodičů k domácím úkolům často ovlivňuje i jejich děti – pokud rodiče mají k úkolům negativní postoj, může se tento jejich názor přenést i na děti. Podobně negativním pohledem na domácí úkoly mohou mít i někteří učitelé, zejména ti zkušenější, kteří mohou vnímat úkoly jako zdroj obtíží. Nicméně, i přes tyto negativní aspekty, mnozí učitelé vidí domácí úkoly jako přínosné, a to z hlediska upevnění učiva a rozvoji studijních dovedností žáků. (Fitzmaurice et al., 2020) Důležité je si uvědomit a shrnout si negativa i pozitiva domácích úkolů, protože to závisí na postoji k domácím úkolům. Dále to má vliv na zadávání domácích úkolů učitelem.

1.3 Domácí příprava

Nejdůležitější je domácí příprava v první a druhé třídě. Začínající školáci si v průběhu prvních tříd přivykají na povinnosti, osvojují si základní studijní dovednosti, musí se naučit organizovat si svůj čas. Dítě se učí řídit sebe samo.

Během domácí přípravy si dítě nejen osvojuje nové dovednosti, ale učí se novým návykům. Jde především o rozvíjení nových výchovných cílů. Dítě si přijímá vlastní pravidelnou povinnost. Dále se dítě učí zvykat si na pracovní rituály. Učí se i tomu, jak si vytvářet vlastní pracovní prostředí, zjišťuje, který čas je během dne vhodný pro práci. Zjistí například, že po sportovní zápase se mu špatně píše do písanky, protože se na úkol nedokáže dostatečně soustředit. Nedílnou součástí je i to, že si žák osvojuje hygienické požadavky. Příkladem může být, že dítě nejí při čtení nebo nepíše úkoly na špinavém stole. Během domácí přípravy se dítě naučí základní studijní dovednosti, při kterých si navíc organizuje svůj volný čas. Například se dítě učí, čím začne a kolik času tomu věnuje, co je důležité, co budu dělat první a co můžu nechat na později. Dítě se učí řídit samo sebe a vlastní disciplínu, zvyšovat vlastní motivaci a učí se udělovat malé odměny, samo sobě. Například si dítě řekne, až to dopíšu, dám si bonbón, zahraji si na počítači, podívám se na pohádku. Důraz na latentní učení to znamená, co všechno má možnost si dítě osvojit ve svém životě, ve svém prostředí domova, aniž by to bezprostředně znamenalo se něco právě učit. (Šulová, 2014)

Důležitým tématem jsou i učební úlohy podle, kterých můžeme klasifikovat učební úlohy. Učební úloha ověřuje naplňování výukového cíle a představuje nástroj sloužící k řízení učení. Během řešení učebních úloh žáci získávají nové znalosti a dovednosti. Učební úlohy můžeme definovat jako každou pedagogickou situaci, která vede k dosažení výukových cílů. Zormanová (2014, s. 177) definujeme „učební úlohy jako pedagogické situace, které představují příležitost k učení, přímo žáky k učení vyzívají a podněcují je k danému výukovému cíli. Pomocí učebních úloh směřujeme žáka od jeho nevědomosti k vědomostem. Učební úlohy tvoří širokou škálu požadavků od těch nejjednodušších až po složité, které vyžadují tvořivost.“

Zormanová (2014, s. 177) vymezuje nejpoužívanější učební úlohy: V domácích úlohách se jedná především o **kontrolní úlohy**. V kontrolní úloha slouží k diagnostikování a kontrole vědomostí a dovedností žáka. Stejně tak sem patří **domácí úloha**. Jedná se o úlohu, kterou učitel žákům zadává jako samostatnou práci vykonání mimo vyučování. Dále to může být úloha, kterou učitel zadá slovně. Nazýváme ji **slovní úloha**. Navazovat na slovní úlohu může **zjišťovací úloha**. Příkladem takovéto úlohy může být zadání „Zjisti, jak se jmenuje ulice, na které bydlíš.“ Jde o úlohu, která opakuje naučenou látku, ale i žáky vyzívá k získání nových informací o faktech, objektech a jejich vztazích. Žáci mají za úkol prozkoumat detaily a porozumět tomu, jak tyto věci spolu souvisí.

Pokud se bavíme o učebních úlohách jsou třeba zmínit i parametry učebních úloh podle Maňáka a Švece. Učební úlohy rozlišují podle parametru na: stimulační, regulační a operační. **1. Stimulační (motivační) parametr** ovlivňuje, jak žák reaguje na úlohu. Motivační efekt spočívá v tom, že žáka zaujme a podnítl k aktivitě a kreativitě při řešení úkolu. Důležité je, aby úloha odpovídala žákovi a jeho potřebám. **2. Regulační parametr** se zabývá tím, jak žák řídí svou vlastní učební činnost. Lze zde zařadit i míru samostatnosti žáka při řešení učební úlohy. **3. Operační parametr** určuje, jaké myšlenkové kroky musí žák udělat, aby úlohu úspěšně splnil. Tyto kroky jsou založeny na výukových cílech a úkoly tak slouží jako prostředek k dosažení těchto cílů. (Zormanová, 2014) Učební úlohy mají své parametry, které by měl učitel dobře znát, protože podle nich vytváří a zadává úlohy.

2 KONTEXT VÝZKUMNÝCH STUDIÍ DOMÁCÍCH ÚKOLŮ

V zahraničí je mnoho studií zabývajících se tématem domácích úkolů. V českém prostředí je velmi málo studií zkoumajících danou problematiku. Jedním z nejnovějších článků o domácích úkolech je článek od Fialy zabývající se domácími úkoly z matematiky v distančním vzdělávání. Téma je aktuální, protože se během pandemie COVID-19 zadávání domácích úkolů změnilo. Učitele během zadávání domácích úkolů museli dávat přesné pokyny k plnění domácích úkolů nejprve si většinou žáci měli v učebnici zopakovat zadání a následně si vypracovat cvičení k danému učivu.

2.1 České studie zabývající se domácími úkoly

V českém prostředí je problematika domácích úkolů velmi málo řešena. Jeden z mála je článek zabývající se domácími úkoly z matematiky v distančním vzdělávání.

Nese název: Domácí úkoly z matematiky v distančním vzdělávání. Během distanční výuky nebylo možné, aby učitelé zadávali úkoly typem číslo strany a cvičení. Zadání vypadalo spíše, jako popis toho, že si mají přečíst v učebnici naučný text a udělat z něj výpisky a následně udělat cvičení. Učitelé museli zadávat přesné pokyny a kroky k učení žáka. Jde především o to, že v době uzavření škol museli učitelé zadávat samostatné úkoly, které žáci vyplňovali sami. Distanční výukou rozumíme podle Průchy a kol. (2003, s. 46) „formu studia zprostředkovaného médií (telefon, rozhlas, televize, počítač, zvl. internet a elektronická pošta aj.)“ Dále se v článku ukazuje platforma, která je jednoduchá na ovládání Google classroom. Z výsledků vyplynulo, že jsou schopni procvičovat samostatně nebo s pomocí učitele matematické učivo a porozumět zcela novému učivu. Aplikace učebna je vhodnou alternativou pro distanční vzdělávání. Komunikační platforma je vhodná i pro odevzdávání a kontrolu domácích úkolů. Podpůrné prostředky pro učení se matematice doma považují žáci především učebnice, výuková videa a částečně také synchronní online výuku. Fiala (2020) ve své studii potvrdil i výsledky Smetáčkové (2014), že je důležitá podpora v oblasti pomoci rodičů v úlohách s matematiky je velmi důležitá a částečně i nezbytná. Potvrdilo se to právě v době uzavření škol. (Fiala, 2020)

Článek zaměřující se na domácí přípravu v matematice (na pozadí vztahu mezi rodinou a školou). Je zajímavé, že se jedná o další článek zaměřující se na domácí přípravu z matematiky. V článku se zabývá domácími úkoly a jejich účelem. Zmiňuje zde i to, že nejčastěji učitelé uváděli rodiče dětí při domácích úkolech a domácí přípravě. Účelem domácích úkolů je zajistit alespoň minimální míru domácí přípravy a v tomhle smyslu je

učitelé pokládají za důležité. Největší problém vidí učitelé v tom, že žáci domácí úkoly nechtějí plnit. Uvádějí i důvody proč tomu tak je. Jedná se především o pohodlnost současné žákovské generace, poklesem pocitu povinností. Nahrává tomu internet, kde je mnoho článků proč nepsat domácí úkoly. Dalším z důvodů je i negativní pohled společnosti na domácí úkoly. Dalo by se říct, že už v roce 2014 rodiče tlačili na vyučující, aby omezili domácí úkoly na minimum. Jako hlavní cíl vidí učitelé při zadávání domácích úkolů opakování a procvičování osvojeného učiva (Smetáčková, 2014). Domácí úkoly dle učitelů plní i další tři cíle dle Smetáčkové (2014, s. 219-220):

- a) budují zájem o matematiku u, k čemuž slouží používání zajímavých úloh, které děti baví a prohlubují v nich zvědavost;
- b) informují rodiče o postupu školní výuky, protože prostřednictvím domácích úkolů vidí, jaké učivo se ve škole právě probírá, a mohou tláčit na dítě, aby se věnovalo školní přípravě
- c) přinést pomocí domácích úkolů matematiku do každodenního života rodiny, což pomáhá utvářet pozitivní postoj dětí k matematice a motivovat je pro učení.

Uvádí zde postoje k podpisům domácích úloh, které jsou běžnou praxí ve školách i v dnešní době. Někteří z učitelů uvedli, že v nich vidí smysl a je to kontrola toho, že úkol vypracovali doma. Na druhou stranu někteří učitelé od podpisů upustili z důvodu toho, že rodiče žákům úkoly kontrolovali a nedokázali pochopit, že je to práce jejich dítěte. Jedna z učitelek uváděla, že rodiče žáky učí jiné postupy výpočtů nebo mají problém úkol podepsat i s chybami, které žák udělal v úkolu. Rodiče, ale nejsou povinni opravovat práci svých dětí.

2.2 Studie ze zahraničí zabývající se domácími úkoly

Hattie ve svém článku *Homework in Primary School Could it be Made More Child-Friendly* odkazuje na 116 studií z celého světa, které zjistily, že domácí úkoly nemají téměř žádný vliv na učení dětí na ZŠ. Výsledky ukazují, že praxe domácích úkolů ohrožuje kvalitu dětství ve všech pěti ukazatelích. Domácí úkoly jsou definovány, jako práce, kterou učitelé zadávají žákům mimo vyučování. Většinou záleží na množství úkolů, které jsou zadávány různými učiteli, školami a zemí. Česká republika je dle studií Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) mezi zeměmi spolu s Koreou a Finskem mají nejnižší čas v týdnu strávený nad domácími úkoly jde o patnáctileté žáky. Apple (1987) tvrdil, že učitelé a školy často svalují vinu za problémy na žáky nebo rodiče, aby se vyhnuli přehodnocování svých postupů. Analýza výsledků TIMSS pro Norsko z roku 2007 ukázala, že žáci z nízkých socioekonomických vrstev, kteří dostávali velké množství domácích úkolů, dosáhli nižších

výsledků než žáci ze stejného prostředí, kteří dostávali úkolů méně. Studie ukázala i to, že žáci z nízkých socioekonomických vrstev stráví více času při plnění domácích úkolů než žáci z vysokých socioekonomických vrstev. V Norsku v posledních letech zdravotníci zaznamenali, že se u dětí enormně vzrostl počet onemocnění souvisejících se stresem. Metodou získávání dat byli hloubkové rozhovory s učiteli a analýza dokumentů týdenních plánů pro 1. až 7. třídu. Šetření bylo realizováno na 15 základních školách v Norsku. Cílem bylo zjistit, proč a jak učitelé základních škol zadávají domácí úkoly. Výsledky rozhovorů, pokud jde o pracovní morálku ukazují, že jedním z důvodů zadávání domácích úkolů je to, že si žáci osvojují dobrou pracovní morálku a celkově i zodpovědnost za jejich vypracování. Studie ukazuje, že převažující způsob zadávání domácích úkolů odpovídá tomu, co Befring (2012) nazývá pozitivistickou školní tradicí. Jde o přístup zadávání domácích úkolů z učebnic. Někteří učitelé si uvědomovali, že tento přístup používají, i když si nemyslí, že je to dobrá metoda. Domácí úkoly jsou žákům základních škol zadávány v průměru 15krát týdně než ohledu na věk. Domácí úkoly spočívají především v reprodukci informací a jsou přebírány z učebnic nebo z pracovních listů. V rozhovorech se velmi často objevovali konflikty mezi rodiči a dětmi nad plněním úkolů. (Holte, 2016)

Domácí úkoly v Québecu v Kanadě. V Kanadě se o domácích diskutuje stejně jako v České republice. V médiích se objevují titulky typu „Úkoly, dobrá věc?“ nebo „Jste pro domácí úkoly, nebo proti nim?“ svědčí to o zájmu o diskuse na dané téma. V Kanadě se uskutečnilo několik studií. První studie je zaměřená na postoje rodičů a žáků, na domácí úkoly a přípravu. Výsledky ukázaly, že rodiče přistupují pozitivněji k úkolům než žáci. Podle žáků domácí úkoly a domácí příprava pomáhají v učení a rozvoji pracovních schopností, které napomáhají úspěchu ve škole. Rozdíl ve výsledcích jsou v pohledu na to, kolik času žáci stráví nad úkoly a domácí přípravou. Rodiče si myslí, že dětem trvá delší dobu splnit úkoly nebo se připravit, oproti dětem samotným. Ve studii je uvedeno, že žáci stráví nejméně čtyři večery nad domácími úkoly a při přípravě do školy. Druhá studie se věnuje přesvědčení rodičů o užitečnosti úkolů a jejich zapojení, motivaci zapojit se, které je porovnáváno s výsledky žáků. Ve studii vyplynulo, že se zapojují do domácí přípravy a úkolů rodiče žáků, kteří mají potíže. Zapojení rodičů se, ale i snižuje. Rodiče očekávají převzetí odpovědnosti dětí nad povinnostmi, které mají během plnění domácích úkolů a domácí přípravy. Ve třetí studii vyšlo, že rodiny, ve kterých je dítě s potíží s učení. Domácí příprava a úkoly rodiny spíše obtěžují a berou je jako nedůležité. Ze studie vyplynulo, že by si učitelé měli uvědomit, že žáci nemají stejné domácí prostředí, ve kterém vypracovávají domácí úkoly. Učitelé by

na tuhle skutečnost měli brát zřetel. Další studie jsou o důvody, které vedou k zapojení se do domácí přípravy a úkolu rodiče. Pátá studie se zabývá autoregulačními strategiemi žáků při vypracovávání domácích úkolů a úroveň zapojení rodičů během přípravy. Data byla sbírána po dobu tří let. Výsledky ukázaly, že žáci, čím jsou starší, ztrácejí potřebu používat sebe motivační strategie při plnění úkolů a při plánování času a řízení svých emocí. Zapojení rodičů se postupem času také snižuje více u rodičů dívek než chlapců. Poslední studie se zaměřuje na domácí úkoly a přípravu u pohledu vyučujících. Velmi zajímavé je, že učitelé prvního stupně považují za nutné zadávat domácí úkoly. V zákoně nic o nutnosti zadávat domácí úkoly se zde nepíše. Z výsledku vyplynulo, že nejčastěji zadávané úkoly jsou na procvičování a opakování učiva, nebo žáci mají dokončovat úkoly zadané ve škole. Celkově se dá říci, že ze studií vyplynulo, že vyučující a rodiče by měli společně spolupracovat. Je velmi důležité, aby se zvýšil citlivý přístup, informovanost jak ze strany učitele, tak i rodičů. (Šulová, 2014)

Další ze studií, kterým jsem se věnovala je studie z Irsku z roku 2020. Je v ní popsán pohled na domácí úkoly z pohledu rodičů a učitelů. Data byla shromážděná pomocí polostrukturovaných rozhovorů s rodiči a učiteli. V Irsku jsou domácí úkoly přijímány, jako běžná součást školní výuky. Stejně jako u nás jsou v Irsku výzkumy o domácích úkolech opomíjené. Mnoho mezinárodních výzkumů se zaměřuje na dopad domácích úkolů na studijní výsledky. Výsledky studií jsou většinou rozporuplné. Rodiče domácí úkoly vnímají jako samozřejmost. Považují je za běžnou součást života svých dětí. Pohled rodičů na domácí úkoly vidí v nich tyhle pozitiva. Rodiče vnímají, že domácí úkoly jsou důležité pro učení a studijní výsledky. Rodiče si uvědomují, že domácí úkoly nemají jen učební funkci. Rozvíjejí třeba i dovednost zodpovědnosti, samostatnosti a time managementu a další motivační a seberegulační atributy. Jsou i důležitými ukazateli výkonnosti dětí. Na druhou stranu v nich vidí i značná negativa. Domácí úkoly rodiče považují za zdroj stresu. Také je vnímají, jako zdroj konfliktů a třenic v rodinném životě. Někteří rodiče mají pocit, že domácí úkoly ubírají čas, který by mohli se svými dětmi strávit jinak. (Fitzmaurice et al., 2020) To, jak rodiče vnímají domácí úkoly, je pro žáky důležité, protože žáci přebírají postoje rodičů jak už k domácím úkolům, tak též k ostatním věcem v běžném životě.

2.3 Domácí úkoly pohledem učitelů

Nejprve si definujeme pojem učitel. Definice učitele dle Koláře (2012) „Učitel je kvalifikovaný pedagogický pracovník. Pracovník se speciální kvalifikací pro výchovně-

vzdělávací práci s dětmi a mládeží v rámci školy.“ Učitel prvního stupně musí mít vzdělání v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů prvního stupně základních škol. Vše je popsáno podrobně v zákoně o pedagogických pracovnících č. 563/2004 Sb. přesněji v paragrafu 7. Zákon má novelu z minulého roku, ve které jsou některé požadavky na vzdělání učitele změněny. Všichni učitelé by měli mít rozšíření odborné kvalifikace zaměřeným na přípravu učitelů prvního stupně základní školy. Při zadávání domácích úkolů určitě hraje roli vyučovací styl učitele. Vyučovací styl učitele podle G. D. Fenstermachera, můžeme posuzovat z těchto hledisek: jaké metody učitel používá, jak vnímá žáky, jak zná obsah vzdělávání, jak chápe vzdělávací a výchovné cíle a jaké jsou vztahy mezi ním a žáky. Podle kritérií lze rozdělit tři typové kategorie učitele. První z nich je učitel **manažer** se vyznačuje efektivitou, povzbuzováním žáků k učení, systematickou organizací vyučovacího procesu a korektní zpětnou vazbou. Dalším ze stylů je **facilitační** styl, který je zaměřen na žáka, na vnímání jejich potřeb a zájmů, důraz je kladen na individuální výuku a procesy učení. Posledním ze stylů je **pragmatický**, zde je učitel zaměřen na cíle a dosažené znalosti ve spojení s jejich aplikací. Je však důležité vědět, že učitel nemá vyhraněný styl a styly se mohou mezi sebou kombinovat. Každý učitel si svůj styl může zvolit sám a je jen na něm, který si zvolí (Dytrtová & Krhutová, 2009). Z pohledu zadávání domácích úkolů by učitel měl být určitě manažer. Z pohledu toho, jak žáka motivuje k plnění domácích úkolů. Určitě by měl mít i facilitační styl, ve kterém učitel dbá při zadávání úkolů na individualitu žáka. Dalo by se říci, že by ideální učitel byl ten, který by byl kombinací všech vyučovacích stylů. To, jaký učitel bude mít vyučovací styl, záleží především na něm.

Učitelé domácí úkoly obecně vnímají pozitivně. Dá se říci, že je vnímají pozitivněji než rodiče a žáci. Zkušenosti učitelé jsou většinou ti, kdo zastává negativní postoj k domácím úkolům. Postoj, který zaujímá učitel je velmi významný, protože má zásadní vliv na kvalitu domácích úkolů, na snahu a motivaci žáků. Učitelé vnímají domácí úkoly jako důležité a nezbytné pro učení k dosahování kladných výsledků. Učitelé je berou jako cenný vzdělávací nástroj. Domácí úkoly jsou doplňkem výuky ve škole. Posiluje i vztahy, mezi domovem a školou. Většina učitelů má tendenci domácí úkoly brát jen jako pozitivní a přehlíží jejich negativní dopady. Učitelovo vnímání domácích úkolů má značný vliv na jejich postupy při zadávání úkolů. (Fitzmaurice et al., 2020)

Ve studii z Kanady vyplynulo, že učitelé zadávání domácích úkolů považují za nutnost. V zákoně však žádné stanovisko nutnosti zadávat domácí úkoly není. Na druhou stranu je

v zákoně, že by učitelé měli předem informovat žáky o množství a typu práce, kterou žák bude vykonávat doma. Z výzkumu vyplynulo, že učitelé zadávají úkoly především na opakování a procvičování učiva. Další formou zadaného úkolu je dokončování úkolu, který žáci začali ve škole. Je zde doporučení pro učitele ke zlepšení komunikace mezi učitelem a rodičem. (Šulová, 2014)

Ve studii od Davidovitch & Yavich, (2017) s názvem Views of Students, Parents, and Teachers on Homework in Elementary School pocházející z Iraelu. Studie byla zaměřena na názory žáků, rodičů a učitelů na domácí úkoly na základních školách. Zaměříme se přesněji na výsledky z pohledu učitelů. Hypotézou bylo, že učitelé budou vnímat domácí úkoly jako hlavní způsob realizace opakování studijní látky jako velmi efektivní. Hypotéza se částečně potvrdila. Někteří učitelé považovali domácí úkoly za důležitý prostředek k opakování a procvičování učiva, zatímco jiní se domnívali, že v dnešní době existují modernější přístupy k učení. Učitelé z církevní školy obvykle trvali na zadávání domácích úkolů a jejich významu, zatímco učitelé z gymnázia byli skeptičtější a zdůrazňovali, že učení by mělo probíhat převážně ve škole. Tyto názory neodpovídají výzkumné literatuře, která obvykle uvádí, že většina učitelů má k domácím úkolům pozitivní postoj, a pokud vyjádří nějaké obavy, týkají se spíše zátěže spojené s kontrolou úkolů než samotných metod učení.

Další studie je zaměřena na pohled učitelů na domácí úkoly byla realizována ve Švédsku a v Anglii. Přesněji se zaměřili výzkumníci na učitele matematiky v prvním ročníku. První téma je existence domácích úkolů. Rozděluje učitele na dvě skupiny. Angličtí učitelé více a téměř vždy zadávali domácí úkoly. Na druhou stranu švédští učitelé domácí úkoly zadávali zřídka. Někteří učitelé nezadávali domácí úkoly, protože to mají zakázané školním řádem. Dalším z důvodů nezadávání úkolů švédskými učiteli bylo to, protože dbali na rovné podmínky při vzdělání. Myslí si, že jiné podmínky pro splnění domácích úkolů by měli žáci z rozdílných rodinných poměrů. Na druhou stranu angličtí učitelé zadávali domácí úkoly a nepochybovali o jejich významu. Všichni učitelé, kteří domácí úkoly zadávali hovořili o domácích úkolech jako o prostředku podpory žáků. Učitelé tedy úkoly zadávali především k opakování učiva žákům, kteří zaostávali za vrstevníky. (Sayers a kol., 2022) To, jaký má učitel pohled na domácí úkoly, závisí na kvalitě zadaného úkolu. Proto by se každý učitel měl zamyslet nad svým postojem k domácím úkolům.

3 UČITEL A DOMÁCÍ ÚKOLY

Zákon o pedagogických pracovnících uvádí v § 2 odstavci 1: Pedagogickým pracovníkem je ten, kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálně-pedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě zvláštního právního předpisu je zaměstnancem právnické osoby, která vykonává činnost školy, nebo zaměstnancem státu, nebo ředitelem školy, není-li k právnické osobě vykonávající činnost školy v pracovněprávním vztahu nebo není-li zaměstnancem státu. V odstavci 2 říká, že přímou pedagogickou činnost vykonává a) učitel atd. Učitel je dle zákona tedy pedagogický pracovník, který musí mít náležité vzdělání a mít potřebné kompetence, pro svou edukační činnost. Pohled každého učitele na domácí úkoly se liší. Někdo prosazuje svůj názor, že bez domácích úkolů by to ve škole nešlo a protipól je zcela odlišný, domácí úkoly nejsou potřeba. Pravda bývá vždy někde uprostřed. V odborné literatuře se uvádí a z výzkumů vyplývá, že přibližně 70 % učitelů si myslí, že pomocí domácích úkolů si žáci upevní a osvojí probírané učivo z vyučovací hodiny. Jen 25 % učitelů má názor, že si pomocí úkolů žáci prohloubí vědomosti a rozvíjí dovednosti. Domácí úkoly však plní i výchovnou funkci, kdy vedou žáky k odpovědnosti, vytrvalosti a pracovitosti (Maňák, 2003). Záleží na každém učiteli, do které skupiny se řadí, podle svého pohledu na danou problematiku.

Je na učitelích, zda své žáky dostatečně motivují pro domácí úkoly a jejich rodiče přesvědčí o tom, že procvičování učiva je pomocí domácího úkolu potřeba. Motivace je důležitá pro všechny aktéry. Učitel může být proti z důvodu lenosti, nechce se mu opravovat a může mu být jedno, zda si žáci osvojili probírané učivo. Nebo opačný pohled, kdy učitel je přesvědčený, že bez procvičení učiva se žáci neobejdou a zadává dlouhé domácí úkoly v každé vyučovací hodině, aniž by si uvědomoval, že žáky přetěžuje a může svým přístupem žákům domácí úkoly znechutit. Učitel by si vždy měl velmi dobře promyslet, co žáci zvládnou a co je již nad jejich síly. Měl by zvláště na prvním stupni přidělovat žákům takové úkoly, které jsou schopni zvládnout ať po intelektuální stránce, ale i s ohledem na rodinné zázemí. Nejlepší pro žáka jsou takové domácí úkoly, které korespondují s jeho zájmy a jsou dobrovolné. U procvičování například psaní, žáci opisují věty, které si sami vyberou. Ne vždy to, ale jde. Nejlepší jsou úkoly dobrovolné, kdy žák má na výběr, zda ho splní. Je zde potřebná velmi dobrá motivace, která v dnešní době dokáže přebít počítačové hry, Instagram nebo sledování videí na YouTube.

3.1 Motivace žáka učitelem

Motivace je velmi důležitá. Závisí na ní, zda žáci splní zadaný úkol. Pokud je špatná motivace žáci nejsou motivováni k plnění úkolů. Kořeny motivace můžeme najít už v rodině. Termín motivace je odvozen z latinského slova *movere* = hýbati, pohybovati. Pokud obecně definice motivace řekneme je to: „souhrn hybných momentů v činnostech, prožívání, chování a osobnosti. Hybnými momenty můžeme rozumět to, co člověka podněcuje, pobízí, aby něco dělal, reagoval, nebo naopak, co ho tlumí, co mu zabraňuje něco konat, reagovat.“ (Čáp & Mareš, 2007, s. 92) Jedná se především o to, aby žáka učitel namotivoval k plnění domácího úkolu. Během motivovanosti k plnění domácích úkolů hrají významnou roli rodiče a domácí prostředí ve kterém žák vyrůstá. Určitě ohledně motivace na žáka působí i různá média ve kterých žáci slyší, že domácí úkoly plnit nemusejí. V dnešní době se na internetu objevují informace čím dál tím častěji. Proto je důležité si stanovit jasná kritéria plnění domácích úkolů už na začátku a se žáky si vymezit i pravidla pro domácí úkoly.

Motivaci můžeme dělit na vnitřní a vnější. Motivace vnitřní probíhá uvnitř člověka. Žáci, pokud jsou vnitřně motivováni, přistupují k plnění úkolů a učení z vlastní iniciativy nebo zájmu. Vnější motivace přichází od jiných lidí a prostředí ve kterém se dítě nachází. Vnější motivaci ovlivňuje učitel, spolužáci, rodiče a další faktory. Yildiz & Kilic (2019) ve své studii se zabýval motivací žáků čtvrtých tříd v návaznosti na domácí úkoly. Ve studii bylo zjištěno, že vnitřní motivace je vyšší než vnější motivace. Ukázalo se, že žáky ovlivňují a motivují vnitřní faktory s ohledem na zadané domácí úkoly. Nedostatek vnitřní motivace nemůžeme kompenzovat vlivy, které poskytuje vnější motivace. Zajímavým zjištěním bylo, že u mužského pohlaví byla motivace vyšší. Na druhou stranu hraje významnou roli i jestli žákům s úkoly pomáhá další osoba. I tahle skutečnost má významnou roli ve vnitřní motivaci žáka. Ve studii došli k závěru, že množství domácích úkolů nemá významný vliv na motivaci žáků.

Motivace může být dlouhodobá nebo krátkodobá. Krátkodobá motivace nevydrží moc dlouho. Je to především motivace na danou látku v dané hodině. Krátkodobá motivace je intenzivnější. Dlouhodobá motivace je důležitá pro celoživotní učení a vzdělávání žáků. Žáci v ní překonávají krátkodobost své motivace. V dlouhodobé motivaci sehrávají velkou roli žákovi zájmy, iniciované a podporované učitelem nebo rodiči. Při dlouhodobé motivaci plníme krátkodobé cíle, kterými dosáhneme cíle hlavního. (Franclová, 2013) Učitelé by měli žáky motivovat například v matematice, kdy se žáci učí sčítat a odčítat. Na toto učivo může

učitel žáky motivovat dlouhodobě k tomu, že si budou moci spočítat kolik jim vrátí v obchodě. Je třeba žáky motivovat, jak krátkodobě, tak i dlouhodobě.

3.2 Hodnocení domácích úkolů

Pokud mluvíme o hodnocení musíme zmínit především definici hodnocení. Hodnocení je systematický proces, který vede k určení kvalit výkonu vykazovaný žákem. Hodnocení by měla být systematická činnost, předem plánovaná. Stejně tak je hodnocení úzce spjato s cíli vyučování, které jsou předem plánované v kurikulu dané školy. Žáci by měli znát předem jasná kritéria podle, kterých učitel hodnotí jejich práci. (Zormanová, 2014)

Jestliže se rozhodne učitel hodnotit domácí úkoly měl by se řídit vyhláškou č. 48/2005 o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky. Informace o hodnocení najdeme v paragrafech 14 až 23. Hodnocením žáků se zabývá paragraf 14. Nenajdeme v něm, ale přesná kritéria ty by měli být podrobně vymezeny ve školním řádě dané školy. V paragrafu 14 se píše o tom, že by hodnocení mělo být pedagogicky zdůvodněné, odborně správné, doložitelné a respektující individuální vzdělávací potřeby žáků. Přesné hodnocení domácích úkolů ve vyhlášce, ale nenalezneme. V roce 2023 MŠMT vydalo stanovisko k zadávání domácích úkolů. V něm se dočteme i o hodnocení domácích úkolů. Přesněji pokud učitelé chtějí domácí úkoly hodnotit musí být pravidla hodnocení popsány ve školním řádě. Při hodnocení bychom měli dbát na to, že žáci mají odlišné domácí podmínky. Ministerstvo nedoporučuje hodnotit domácí úkoly známkou. Pokud je učitel hodnotí známkou, měl by učitel dbát na to, aby známka z domácího úkolu neměla rozhodující vliv na známku z daného předmětu na vysvědčení. Je ovšem nepřipustné, aby se hodnotil nevypracovaný domácí úkol známkou 5. K nevypracovaným domácím úkolům, lze v přiměřené míře přihlídnout při ukládání výchovného opatření nebo hodnocení chování. Hodnocení domácích úkolů rozebírá i Česká školní inspekce v Informačním bulletinu České školní inspekce z roku 2018. Hovoří zde o tom, že by se mělo při hodnocení dbát na individualitu žáků. Hlavně především by učitelé měli vědět, z jakého prostředí je žák a jestli má možnost úkol vykonat doma. Měli být seznámeni, zda je žák z rodiny, ve které o jeho vzdělání rodiče nejeví zájem a tím pádem ho nepodporují, nevedou k systematické přípravě do školy. Naopak jestli žák nemá příliš angažované rodiče, kteří s plněním úkolů výrazně pomáhají nebo je dokonce vypracují za ně. Tohle může hodnocení žáků velmi zkreslovat. Učitelé by měli mít promyšlené a jasně stanovené, jak budou hodnotit domácí úkoly a žáky

na způsob hodnocení připravit. Na začátku roku je dobré, aby učitelé s přesnými kritérii hodnocení domácích úkolů seznámili žáky i rodiče.

Učitelé by měli znát funkce hodnocení. Jednou z funkcí je motivace. Určitě by se dalo říci, že způsoby hodnocení domácích úkolů, by mohlo být motivační k jejich splnění, aby například nedostali za něj špatnou známku nebo třeba pokárání. V hodnocení jde i formu výchovy, kdy za splnění nebo nesplnění domácího úkolu, přijde pochvala nebo trest. Určitě je důležité si vést hodnocení plnění domácích úkolů, protože můžeme během opakovaného nedonesení domácího úkolu diagnostikovat problémy, které může žák mít a tyto nejsou zřejmé při vyučování. Určitě je dobré hodnotit žáky dlouhodobě během výuky a následně jim zadávat domácí úkoly podle jejich studijních možností. Učitel může předpokládat žákovu další studijní perspektivu. (Zormanová, 2014, s.208)

Hodnocení má i své formy. Jedná se především o způsob, jakými učitel sděluje žákům pomocí hodnocení výsledky jejich práce. Učitelé by měli umět využívat různé formy hodnocení a jejich prostřednictvím zvyšovat efektivitu učení žáků. Formy hodnocení vybírá učitel podle pedagogické situace a podle svého pedagogického záměru. (Kolář & Šikulová, 2009) Domácí úkoly většinou učitelé můžou **hodnotit jednoduše verbálně**. U úkolů se můžeme setkat i například s **hodnocením kvantitativním**. Jde především o hodnocení známkou nebo smajlíkem. Vždy je dána klasifikační stupnice podle, které učitel hodnotí. (Kolář & Šikulová, 2009, s. 93–95) Hodnocení domácích úkolů je v dnešní době velmi sporné, protože podle doporučení MŠMT by se domácí úkoly neměli hodnotit známkou. Mohou se hodnotit splnil, nesplnil. Vždy by měla být z úkolu poskytnuta žákovi zpětná vazba učitelem.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 PRAKTICKÁ ČÁST

Pokud se zaměříme na problematiku domácích úkolů a výzkumy v této oblasti. Najdeme na studie zaměřené především na spolupráci rodiny a školy, nebo to jakou roli hrají rodiče při domácí přípravě žáka. Studie zaměřené na pohled a pojetí učitelů na domácí úkoly najdeme zřídka. A především ještě méně najdeme kvalitativně zaměřené na tohle téma. Proto jsme se rozhodli zaměřit na tuhle tematiku. Metodou výzkumu bude kvalitativní. Metodou sběru dat byl zvolen polostrukturovaný rozhovor s učiteli prvního stupně základní školy. Rozhovory budou vedeny v okruzích otázek a podle toho, co vyplyne v průběhu je možné se doptávat na doplňující témata. Rozhovory byly realizovány na jaře 2024 osobní formou a přes online rozhraní.

4.1 Výzkumné cíle a výzkumné otázky

Hlavním cíl výzkumu:

1. Zjistit, význam domácích úkolů pohledem učitelů.

Dílčí cíle výzkumu:

1. Zjistit, z jakého důvodu učitelé zadávají domácí úkoly.
2. Zjistit, jaký typ domácích úkolů učitelé nejčastěji zadávají.
3. Zjistit, jak učitelé hodnotí a kontrolují domácí úkoly.

Hlavní výzkumná otázka:

1. Jaký význam učitelé přikládají domácím úkolům?

Dílčí výzkumné otázky:

1. Jaký typ domácích úkolů je nejčastěji zadáván?
2. Proč a s jakým cílem učitelé zadávají domácí úkoly?
3. Jaká je kontrola a hodnocení domácích úkolů?

4.1.1 Oblasti k rozhovoru

- Motivace žáků k plnění domácích úkolů
- Hodnocení domácích úkolů
- Systém zadávání domácích úkolů
- Názor učitelů na domácí úkoly

— Smysl domácích úkolů pro učitele

4.2 Metodologie výzkumného šetření

V podkapitole se objasní celý postup výzkumného šetření. Nejdříve jsem v teoretické části vymezila teoretický rámec práce. Z teoretických východisek vyplynuly oblasti výzkumného šetření.

Nejprve jsou stanovené výzkumné cíle a výzkumné otázky. Výzkumnou metodou byl polostrukturovaný rozhovor s otevřenými otázkami, které byli rozděleni do několika oblastí. Se souhlasem participantů byla pořízena audio nahrávka. Rozhovor byl realizován s deseti učitelkami. S pěti z nich osobní formou a s dalšími pěti online formou. Rozhovory se uskutečnily na jaře 2024. Nahrávky byly následně doslovnou transkripcí přepsány do počítače a zpracovány analýzou otevřené kódování. Dále z kódů vznikly různé kategorie. Výzkumné zjištění jsou dále interpretovány pomocí kategorií, které jsou dále popsány v kapitole výsledky a interpretace dat. V každá vzniklá kategorie je popsána v samostatné podkapitole. Výpovědi, názory nebo myšlenky jednotlivých participantů jsou buď parafrázovány, nebo jsou uvedeny v plném znění tak, aby zachovaly co největší autenticitu.

4.3 Výzkumný vzorek a jeho charakteristika

V rozhodování o vzorku hraje jistou roli téma výzkumu a co přesně se bude zkoumat. Pokud se jedná o kvalitativní výzkum měl by se výzkumný vzorek odvodit od výzkumného problému a výzkumných otázek (Švaříček & Šedřová, 2007). Ve výzkumu je stanoveno kritérium, že participantů budou učitelé 1. stupně základní školy. Jedná se o výběr dostupný. Dále je třeba mít zpracovaný písemný souhlas pro všechny participanty, kterým se ošetří publikace veřejnosti. Souhlas je v písemné, tak i v slovní formě. Výzkumným vzorkem je deset učitelek 1. stupně základních škol z celé republiky.

Učitelka	Délka praxe	Kraj	Třída, kterou v tomto roce učí
Paní učitelka 1 (dále PU1)	28 let	Zlínský kraj	3. třída
Paní učitelka 2 (dále PU2)	28 let	Zlínský kraj	1. třída

Paní učitelka 3 (dále PU3)	11 let	Královéhradecký kraj	2. třída
Paní učitelka 4 (dále PU4)	20 let	Plzeňský kraj	3.-7. třída
Paní učitelka 5 (dále PU5)	2 roky	Moravskoslezský kraj	2. třída
Paní učitelka 6 (dále PU6)	11 let	Liberecký kraj	2. třída
Paní učitelka 7 (dále PU7)	19 let	Zlínský kraj	4. třída
Paní učitelka 8 (dále PU8)	28 let	Hlavní město Praha	3. třída
Paní učitelka 9 (dále PU9)	15 let	Zlínský kraj	2. třída
Paní učitelka 10 (dále PU10)	10 let	Zlínský kraj	3. třída

Tabulka 1 – Charakteristika participantů

Všechny paní učitelky zadávají domácí úkoly. Vyplynuly zde tři kategorie podle toho, jak zadávají domácí úkoly paní učitelky. První z nich je, že paní učitelka zadává domácí úkoly jen dva na celý týden zde patří PU5. Další forma zadávání jsou dobrovolné domácí úkoly, toutle formou zadává domácí úkoly PU8 a PU4. Poslední forma při zadávání je pravidelné zadávání každý den nebo ob den. Do téhle kategorie spadá nejvíce učitelek: PU1, PU2, PU3, PU5, PU6, PU7, PU9 a PU10. Dále je nutné zmínit, že PU4 nemá třídnictví a učí jen anglický jazyk a informatiku v 3.-7. třídě. Domácí úkoly zadává pouze v anglickém jazyce. Před dvěma lety měla ovšem svou třídu a učila 3.-5. ročník, takže zkušenosti má i z jiných předmětů. Další zajímavostí u ní jsou dobrovolné úkoly, které zadává na známky. Další odlišnost můžeme spatřit u PU6 zadává, jako jediná individuální úkoly žákům, kteří dané učivo nezvládají a měli by si ho zopakovat. Paní učitelka sama řekla, že má jiný názor než ostatní její kolegyně. Sama by domácí úkoly nezadávala, ale protože z hlediska nastavení v dané škole, kde učí, je zadávat musí. Zmínila, že z jejího pohledu na zákaz domácích úkolů není české školství připravené. Domnívá se, že by s tím ani někteří rodiče nesouhlasili.

Zajímavostí u PU8 bylo to, že zadává dobrovolné domácí úkoly. Důvodem podle ní je, že v Pražští rodiče nepodporují domácí úkoly. Z jejich slov vyplynulo, že nemůžou být povinné domácí úkoly. Zadává zhruba tři domácí úkoly za 14 dní. Čtení neuznává, jako domácí úkol.

4.4 Způsob fixace dat a realizace výzkumu

Na základě vzorku, který budou tvořit učitelé prvního stupně základní školy, tak rozhovory budou probíhat osobní formou nebo přes online rozhraní se souhlasem participantů. Dále je nutno dodat, že od učitelů bude písemný souhlas s rozhovorem a jeho využitím. Po dohodě s učiteli rozhovor bude nahráván na diktafon a zde bude souhlas zřejmý. Zpracování rozhovorů bude nejprve přepsání do písemné podoby. Při přepisu data anonymizují, pro ochranu účastníků a organizací. Při přepisu je třeba zaznamenat všechny projevy účastníka i ty neverbální. Do kterých patří například smích účastníka, pomlky v hovoru nebo zdůraznění odpovědi zvýšením hlasu. Při přepisu rozhovoru si vizualizujeme data, která jsme získali rozhovorem. Následně jsou data zpracována otevřeným kódováním. Jde o techniku pomocí, které rozebíráme údaje, konceptualizujeme a složíme je novým způsobem. Nejprve analyzovaný text rozdělíme na jednotky. Jednotkou může být slovo, věta, odstavec. Každé vzniklé jednotce přidělíme nějaký kód. Při kódování je dobré si klást otázky a následně je pojmenovat (Švaříček & Šedřová, 2007). Po zpracování dat si z kódů vytvořím kategorie. Jednotlivé kategorie jsou popsány v následující kapitole.

5 VÝSLEDKY A INTERPRETACE DAT

Jednotlivé výsledky rozhovorů jsou náležitě rozebrány v následujících podkapitolách. Jednotlivé podkapitoly jsou kategorie, které vyplynuly z jednotlivých kódů. Každý participant má svůj názor a postoj k domácím úkolům. Z rozhovorů vyplynulo dvanáct kategorií. Kategorie, které vyplynuly: pravidelnost zadávání domácích úkolů, úkoly na procvičení, význam zadávání domácích úkolů, zákaz domácích úkolů, zpětná vazba domácích úkolů, čtení jako domácí úkoly, podpůrné materiály k domácím úlohám, bez tréninku to nejde, pozitiva a negativa domácích úkolů pohledem učitelů, volný čas žáků a domácí úkoly, stereotyp učitelů v domácích úkolech. Poslední podkapitola je věnována shrnutím výsledkům a diskusi.

5.1 Pravidelnost zadávání domácích úkolů

Zde se rozdělili participanté na tři skupiny. Velký rozdíl byl v tom, jestli vůbec paní učitelky udělovaly domácí úkoly. Nejčastěji paní učitelky zadávaly domácí úkoly od pondělí do čtvrtka. Na víkendy většinou domácí úkoly nepřikazovaly. Z rozhovoru s PU8 vyplynulo, že paní učitelka domácí úkoly zadává pouze dobrovolně a většinou tři domácí úkoly za 14 dní. Hlavním důvodem je, že rodiče v hlavním městě hodně řeší, zda jsou domácí úkoly povinné a jestli má škola právo domácí úkoly zadávat. Řekla, že je nezadává, „*protože tady máme rodiče, který opravdu fakt jako pruděj*“. Proto zadává pouze dobrovolné úkoly a žáci za ně dostávají fažolky. Je to zdroj motivace, který paní učitelka používá. V rozhovoru učitelka popisovala, že je to soutěž, která probíhá celý školní rok. K dobrovolným domácím úkolům se vyjadřuje i paní učitelka 4, která uvádí i příklad ze své praxe. „*Poslední dobrovolný domácí úkol bylo naučit se v angličtině asi na 5 řádkách „hody, hody doprovody“ přeložené do angličtiny. Mohli za to dostat malou jedničku. A to se neobtěžoval ani jeden.*“ Bylo vidět, že paní učitelka je velmi zklamaná z toho, jak žáci přistupují k plnění dobrovolných domácích úkolů. Paní učitelka zadává povinné a nepovinné domácí úkoly. S dobrovolnými úkoly se paní učitelka přizpůsobila svým kolegyním, které zadávají úkoly na vylepšení známky.

Další paní učitelky na zadávání domácích úkolů mají stejný názor a většinou je zadávají pravidelně od pondělí do čtvrtka. Na víkendy většina učitelek nezadává domácí úkoly. PU7 jediná uvádí, že domácí úkoly zadává i na víkendy. „*Ve většině případů, každý den i teda v pátek. Sice taky někdy jsou takové, jako debaty, jestli na víkend dávat. Ale zase dávám opravdu kratičké, že to opravdu mají, tak do půl hodiny.*“ PU5 zadává domácí úkoly

povinné, ale zadává pouze dva na celý týden. Žáci díky tomu mají možnost si vybrat den, kdy úkol splní. *„Já zadávám, ale dělám to tak, že zadávám vždycky v pondělí. A děti na to mají úplně celý týden a jsou to většinou třeba jenom 2 úkoly. Třeba 1 z matematiky 1 z českého jazyka.“* PU6 zadává domácí úkoly pravidelně, ale zmínila se v rozhovoru, že by domácí úkoly nezadávala. Podle ní by měli domácí úkoly trvat méně, jak 5 minut. PU6: *„A kdyby to záviselo úplně na mě, tak já bych to dávala bez domácích úkolů, ale myslím si, že je z hlediska vedení. A to, co je jakoby zavedené v českém školství, tak vlastně by s tím asi rodiče nesouhlasili.“* Z výpovědi je patrné, že paní učitelka je ovlivněna ve velké míře svým okolím a nařízením ze strany školy.

5.2 Úkoly na procvičování

Všechny paní učitelky uvádějí, že domácí úkoly jsou hlavně na procvičování učiva. Žádná z učitelek nezadává domácí úkoly jako doplnění učiva. Vyjadřují se, že dohánění učiva domácími úkoly vůbec neuznávají. Jedna PU5 bere procvičování, jako druhotnou formu domácího úkolu. Zásadnější pro ni je naučit žáky k plnění si povinností a plánování si svého volného času. Všechny paní učitelky se shodly na tom, že by domácí úkol měl být na procvičování učiva. Stejně tak se shodly na tom, že by domácí úkol měl být krátký. Nejvíce, co by měl podle paní učitelek trvat domácí úkol, tak maximálně půl hodiny. Většinou se paní učitelky přikláněly k době 10 minut. PU6 si myslí, že by domácí úkoly měly být do 5 minut hotové. Trochu odlišný názor měla paní učitelka, která momentálně druhý rok, učí pouze anglický jazyk a informatiku. Před tím učila na 1. stupni ročníky 3. až 5. Uváděla, že na doma dává cvičení, která ji přijdou škoda, dělat ve škole. Zadává domácí úkoly, teda zásadně pouze v anglickém jazyce. *„Myslím, že třeba v angličtině, aby si psali slovíčka v hodině, to je ztráta času. Protože v angličtině chci, aby děti mluvily, aby mezi sebou komunikovaly. Nějaká ta interakce. Jako slovíčka si napsat můžou doma. Jako takovýmhle stylem dávám domácí úkoly. Nebo třeba, co máme v pracovním sešitě nakresli si obrázek a pak ho popiš.“* Dalším poznatkem je důležitost procvičování doma psaní, proto některé učitelky zadávají psací domácí úkoly, aby žáci zlepšily rychlost psaní. Paní učitelky poukazovaly na to, že děti píšou velmi pomalu. V oblasti matematiky berou, jako důležité procvičit si počty doma. Paní učitelky zmiňovaly, že násobilka se nedá naučit jen ve škole, aniž by si ji doma žáci nepochopili. Stejně tak z jejich pohledu je velmi důležité procvičování vyjmenovaných slov doma. Stejně tak dvě paní učitelky upozorňovaly na důležitost domácího psaní. PU2 zmiňovala, že bez domácího čtení by to nešlo. Výrok paní učitelky to potvrzuje: *„Prostě by se tam musely snížit nároky na ně, protože říkám čtení bez domácího procvičování nelze. Jo*

to samé psaní... Myslím si, že některé činnosti v té škole se těmi domácími úkoly zautomatizovat. Třeba fakt to čtení, psaní to počítání.“ Stejný názor měly i ostatní paní učitelky.

5.3 Význam zadávání domácích úkolů

Většinou paní učitelky uváděly, že je zadávají na procvičení, upevnění učiva. Dále se v odpovědích shodly na tom, že by to měla být i zpětná vazba pro rodiče. *„Zpráva rodičům, co děti dělají ve škole.“* PU1 uvedla, že některé úlohy zadává ke zdokonalení dovedností. *„Psací úlohy, aby se zdokonalily, protože je velký rozdíl mezi tím tempem, jak píší.“* Ohledně psacích úloh se shodla i s PU2, PU7 a PU10. Všechny čtyři učitelky uvádějí, že žáci píší velmi pomalu. PU7 navíc tvrdí, že je velmi poznat v na psaní, že první třídu prožili žáci v pandemii COVID-19. Velký dopad to má na žáky v oblasti psaní. Dále uvedla, že jde o rozvržení času. *„Nakládání s časem podle ostatních povinností.“* V tomhle tvrzení se shoduje s PU5. *„Ten prvotní vidím v té organizaci toho času těch dětí samotných. A v té sebekontroly. Za mě určitě největší přínos, který já v tom vidím.“* PU3 se zmiňuje, že pro ni mají domácí význam zpětné vazby o tom, co žák umí. Nebo pokud vidí, že v úkolu měli žáci totožné chyby, tak je to zpětná vazba z hlediska její práce a ví co s žáky ještě musí zopakovat. Stejný názor zastává i PU7 a PU9, kdy se shodují, že je to zpětná vazba o tom, jak žáci zvládají probíranou látku. PU6 přikládá domácím úkolům význam toho, že může zadat žákovi úkol na procvičení učiva, které žákovi nejde.

5.4 Zákaz domácích úkolů

Většina učitelů jsou pro domácí úkoly. Myslí si, že jsou potřebné, aby si žáci upevňovali a procvičovali učivo, které bylo probrané při výuce, tím se učí povinnosti a zodpovědnosti. Pokud by domácí úkoly nebyly, žáci by doma nic nedělali a nezopakovali si učivo. Některé paní učitelky se shodují, že kdyby byl zákaz domácích úkolů žáci, kteří to nepotřebují by úkoly plnili, a naopak ti co to potřebují by je neplnili. Stejně tak paní učitelka, co zadává nepovinné domácí úkoly se v rozhovoru zmiňuje: *„Vždycky je dělají ti, kteří to nepotřebují a ti co to potřebují, protože je nepovinný úkol, tak tak to nedělají.“* Stejně tak PU1 uvádí podobnou myšlenku, že kdyby ta domácí příprava byla hlavně na rodičích, tak by procvičovali jen žáci, kteří to nepotřebují. *„Pokud mají tu domácí podporu, společně s rodiči si zopakují učivo v domácí úloze znova. Rodiče, kteří se k domácím úkolům staví negativně, ve většině případů, jsou to právě jejich ratolesti, které by měli tyto úkoly plnit.“* Na druhou stranu paní učitelky uvádějí, že na plošný zákaz nejsou rodiče ani učitelé připravení. Neumí

si představit, že by všechny paní učitelky dodržovaly zákaz zadávat domácí úkoly. Z pohledu PU2 „*No já prostě v tom vidím to, že by to šlo všechno dolů. Prostě by se museli snížit nároky na ně, protože říkám čtení bez domácího procvičování nelze.*“ V odpovědích pohlíží i na žáky druhého stupně, kde si neumí představit, že by se k přijímacím zkouškám vše naučili ve škole. Z jejího pohledu by se museli snížit nároky na vše. Stejně tak na zákaz domácích úkolů pohlíží i paní učitelka 7. „*Já osobně to nevidím, jako dobrou cestu.*“ Podle ní by se spíše mělo jít cestou spíše cestou doporučení školám. Přímo vedení škol by se na domácí úkoly mělo zaměřit a měli by si to všichni nastavit ve škole. Vedení škol by si měli pohlídat učitele, jaké množství domácích úkolů zadávají. Stejný názor má i paní učitelka 3 „*Nedovedu si to představit...Pro mě je to prostě takové hloupé nařízení.*“

Další pohled je ten, že společnost podle učitelek, na zákaz domácích úkolů není připravena. Některé paní učitelky uváděly, že někteří rodiče domácí úkoly vyžadují. Většinou je to kvůli tomu, že své děti nedokážou donutit, aby se připravovaly do školy. Podle paní učitelky 9 by žáci bez domácích úkolů přišli domů a na učivo toho dne se, ani nepodívali. A uvádí zkušenost, že po ní vyžadovali rodiče, aby zadávala domácí úkoly i do prvouky.

Druhý pohled na zákaz je ten, že učitelé by měli méně práce s opravováním úkolů. Stejně tak se vyjádřila paní učitelka, co úkoly má jen dobrovolné, že ji ubylo práce s opravováním. Může tedy 20 minut svého času věnovat jiným přípravám. Další pohled na zákaz domácích úkolů je ten, že by to bylo na úkor toho, co žáci mohou dělat ve škole. K tomuhle se přiklání i paní učitelka 6. Zmiňovala se o kauze s domácími úkoly. Podle ní se díky tom, že se téma stalo aktuálním. Upouští se od známkování a od úkolů. Podle ní je to „*krok dobrým směrem, protože ty děti mají spoustu kroužků, mají spoustu aktivit po škole. A myslím, že by ho měli trávit venku.*“

5.5 Zpětná vazba domácích úkolů

V téhle kategorii se názory rozcházejí. Některé paní učitelky používají, jako zpětnou vazbu známkování. Úkoly známkuje i paní učitelka 2, kdy uvádí, že dává pouze jedničky těm žákům, kteří úkol mají splněny správně. Na druhou stranu špatně vyplněný úkol neznámkuje. Ani jedna paní učitelka známky z domácích úkolů nezapisuje do žákovských knížek a nepočítá je do konečného hodnocení. Jedna paní učitelka si domácí úkoly vůbec nekontroluje. Uvádí, že pokud domácí úkoly jsou splněny, tak žák dostane plusový bod do soutěže, která probíhá v jejich třídě po celý rok. Další paní učitelky pouze hodnotí, jestli úkol byl splněn nebo nesplněn. Paní učitelka 7 úkoly kontroluje s žáky druhý den v hodině.

Na druhou stranu uvádí to, že ji to ubírá čas z hodiny. Žáci od ní díky tomu mají zpětnou vazbu a pokud něco nechápou mají možnost se zeptat při kontrole. Díky tomu jim to zabere více času. Zpětnou vazbu paní učitelky, díky úkolům vidí i ze svého pohledu. Uvědomují si, že díky chybám v úkolech můžou nalézt problémy, které se ve škole neobjeví. „*I taková zpětná vazba pro mě. Jak to učivo je zvládnuté, co těm dětem třeba konkrétně v tom učivu dělá problém. Jestli teda nepochopili ten nějaký postup.*“ Většina učitelek uvedla, že pokud je v úkolech opakující se chyba, tak na ni upozorní žáky a opraví. V odpovědích se objevovalo, že hodnotí zapomínání domácích úkolů, udělením čárky. Pokud žák zapomene úkol, tak dostane čárku. Dále je zpětná vazba z úkolu pomocí rozhovoru se žáky. Například paní učitelka 1 uvádí, že se jich ptá. „*Tak děcka bylo tam něco, co třeba jste nevěděly.*“ K rozhovoru se žáky o domácích úkolech se přiklání i paní učitelka 7. Paní učitelky uváděly, že vidí v domácích úkolech zpětnou vazbu pro rodiče. Tvrdí, že pomocí domácího úkolu dávají zprávu rodičům o tom, co se ve škole probírá a jak na tom jejich dítě je. Na základě zjištění, co žáci nedokáží udělat mohou rodiče s žáky procvičovat dané učivo doma.

5.6 Čtení jako domácí úkol

Z rozhovorů mi vyšla kategorie, jestli je čtení domácí úkol. Některé paní učitelky berou čtení, jako domácí úkol. Dvě paní učitelky čtení za úkol nepovažují. Čtení, je podle učitelek, dlouhodobý domácí úkol. Na druhou stranu, některé paní učitelky neuvědomovaly, že čtení může být dlouhodobý domácí úkol. Je vidět, že čtení berou, jako samozřejmost, které automaticky žákům zadají na začátku roku. Jsou učitelky, které čtení za domácí úkol, považují za velmi důležitý. Žáci si při čtení procvičují čtenářské dovednosti, a navíc se žák při čtení nahlas se poslouchá. Potvrzuje to výrok paní učitelky 2 „*A čtení o tom se, ani nebavím.*“ Paní učitelky, které zadávají čtení chtějí po dětech, aby si zapisovaly do čtenářského deníku knihy. Stejná otázka nastává v tom, jestli je čtenářský deník dlouhodobý domácí úkol. Paní učitelky čtenářský deník hodnotí známkou. Je tedy otázka, jestli je to dobře. Není tedy, náhodou čtenářský deník domácí úkol, protože čtenářský deník žáci píšou převážně doma. Stejně tak čtou knihy doma.

5.7 Podpůrné materiály k domácím úlohám

Pokud paní učitelky zadávají domácí úkol většinou zadávají úlohy z učebnic, pracovních sešitů. Částečně si vytváří cvičení pro domácí úkoly sami. Paní učitelka 3 zmiňuje, že na cvičení v učebnicích nemají tolik času, proto cvičení zadává za domácí úkol. Pokud ji nějaký čas ve výuce zbude, radši ho věnuje jiné aktivitě třeba hře, pracovnímu listu, skupinové práci

a dalšími vymyšlenými úkolům. Na druhou stranu jedna paní učitelka v rozhovoru zmínila, že zadává domácí úkoly z pracovních sešitů, protože ji vedení školy vytklo nedostatečnou práci s ním. Další paní učitelka 7 si vytváří ve velké míře své vlastní cvičení, které zadává žákům za domácí úkoly. Zmiňuje, že využívá i pracovní sešity a učebnice, ale moc ji nevyhovují. Proto si tvoří své vlastní. Paní učitelka 4 zadává domácí úkoly stejně, jako ostatní z pracovních sešitů a učebnice moc nevyužívá, protože podle ní v nich není moc možností cvičení. Liší se od ostatních tím, že zadává domácí úkoly, jako QR kódy k internetovým stránkám. *„Z pracovního sešitu a vytvářím si vlastně pracovní listy nebo jim dám QR kód na procvičování na wordwall nebo learning apps.“* Není jediná, která se zmínila o digitálních technologiích ve využití v domácích úkolech. Zmínila se i paní učitelka 7. Ta v zadávání domácích úkolů na webových stránkách nepodporuje. *„Moc nedávám třeba procvičte si na internetu, protože nechci, aby děcka seděly, jako doma ještě u počítačů.“*

5.8 Bez tréninku to nejde

Motivace k plnění domácích úkolů. Většina učitelek motivuje slovně. Čtyři paní učitelky se zmínili, že žákům přirovnávají plnění domácích úkolů ke sportovcům. *„To je prostě, jak ve sportu, taky když ti něco nejde nebo chceš něčeho dosáhnout. Musíš trénovat. Musíš něco udělat navíc, aby si se posunul dál.“* Další paní učitelka žáky motivuje slovně, že musejí procvičovat, aby se zlepšili. Úkoly přirovnává k plnění domácích povinností. *„Tak jim říkám, že i my dospělí třeba máme taky povinnosti. Přijdeme z práce a musíme třeba ještě do obchodu, vyžehlit, vyprat a tam to zařídit. Jak přijdou domů ze školy. Tak ještě třeba určité povinnosti mají. Snažím se dovést k té zodpovědnosti.“* I paní učitelka 5 motivuje žáky slovně vysvětlováním důvodů, proč žáci mají úkoly dělat. *„Snažím se jim to vysvětlovat, že je to čistě jenom kvůli tomu, aby si oni sami zkusili pracovat. Aby si oni sami zkusili vyzkoušeli, jestli to zvládnou i bez té mojí podpory a pomoci.“* Paní učitelka 8 motivuje žáky k plnění úkolů tím, že sbírají předměty, za které dostanou na konci roku odměnu. Motivační jedničky za splnění dobrovolného domácího úkolu využívá paní učitelka 4.

5.9 Pozitiva a negativa v domácích úkolů pohledem učitelů

Jen jedna paní učitelka v domácích úkolech pozitiva nevidí. Dvě paní učitelky zmiňují, jako pozitivum, že si žáci na úkolu mohou ověřit. Jak danou látku zvládají. Naopak jedna paní učitelka vidí, jako pozitivum zpětnou vazbu toho, jak žáci zvládají látku. Další čtyři paní učitelky si uvědomují, že je pozitivum to procvičení, upevnění učiva. Jedna z nich uvádí i to, že vidí pozitivum v tom, že dítě stráví nějaký čas s rodičem. *„Tak i jako to že to dítě s*

tím rodičem stráví nějaký čas, protože si myslím že dneska ten společný čas moc není. “ Dvě paní učitelky se shodli na tom, že vidí pozitivum v tom, že si dítě zvládne zorganizovat čas, kdy domácí úkol splní.

Paní učitelky v rozhovoru odpovídaly i na otázku, jestli spatřují nějaká negativa v domácích úkolech. Jedna paní učitelka odpověděla stručně, že v domácích úkolech negativa žádná nevidí. Část učitelek poukazuje na problém svých kolegyň, které zadávají mnoho domácích úkolů. Třeba PU4 uvedla v rozhovoru, že se tak děje v rámci jedné školy. *„Ale přiznám se, že až moc často se potkávám i v rámci třeba jedné jediné školy, že některé paní učitelky. Za mě to s těmi domácími úkoly, jako až moc přehání, protože těch domácích úkolů je spousta pro ty děti. A že možná jsou potom, jako zbytečně přehlcení tím množstvím. A ubývá jim toho volného času, který jako taky potřebujou ty děti.“* Tohle spatřují učitelky, jako velké negativum. Citace z rozhovorů negativum množství zadávaných domácích úkolů. *“ Když je toho moc na to dítě... Takže tam si myslím že možná jsou i některé úlohy zbytečné anebo když se jim jakoby nakupí ty domácí úkoly víc.“* Učitelky vidí negativum i v tom, že žáci úlohy píšou v nevhodnou dobu. PU2 uvedla v rozhovoru: *„Takže to pro mě přijde až příliš nevhodně zvolená doba, příliš dlouho strávená doba na úkolu. Že ho dělaj naposlední chvíli. Už i ráno jsem slyšela. Toho nebylo tak moc určitě to zvládli, ale prostě stalo se.“* Doba, kdy žáci píšou domácí úkoly, má vliv na kvalitu jejich vypracování.

Naopak další paní učitelky spatřují negativa v oblasti rodičů. Jedna z nich zmiňuje, že jsou dva extrémní rodiče. PU1 *„Jsou takové 2 extrémní ti, co jakoby strašně to řeší, aby to bylo krásné a vzorné. A to dítě tím může být trošku. Už to může úplně nesnášet. Druhá strana, jak kterým je to úplně jedno a podepíšou úplně všechno.“* Další paní učitelka zmiňuje, že negativum může být z hlediska času, který rodiče na dítě po práci nemají. PU3: *„Rodiče, kteří opravdu pracují třeba na směny, tak je těžké tomu dítěti pomoci. To asi vnímám takhle, že prostě vím, že ti rodiče někteří by chtěli. Ale nemají tolik času, aby se těm dětem mohli věnovat, tak jak bychom si asi všichni přáli.“* I ostatní učitelky se opírají o negativum ze strany rodičů v tom, že když dítě neví rodiče ten úkol vyplní za ně, aby ho měli hotový a neztráceli čas s vysvětlováním. Paní učitelky v to rozhovorech zmiňovaly, že úkoly nemají, jak vymáhat.

5.10 Volný čas žáků a domácí úkoly

Z rozhovorů vyplynula i kategorie v oblasti volného času žáků. Podle PU10 je specifickou kapitolou při zadávání domácích úkolů na sportovní škole. Žáci jsou zatíženi ranním a

odpoledním tréninkem, ranní trénink zpravidla je už součástí rozvrhu, ale odpolední bývá po vyučování, někdy hned nebo více, jak dvě hodiny potom co přijde ze školy, nebo z družiny. Tady mají žáci prostor pro přípravu na školu a domácí úkol, ale zpravidla je to čas, kdy rodiče nejsou doma, takže jim nemá kdo poradit anebo zkontrolovat. Navíc jsou děti unavené, tak si zapnou počítač nebo televizi a vyhýbají se svým povinnostem. Hodně času není jen trénink, ale cesta na něj a zpět, samozřejmě záleží na druhu sportu, ne všichni bydlí u fotbalového nebo zimního stadionu. PU10: *„Pro tyto děti je tato skutečnost náročná, protože po tréninku jsou unavené. Je to poznat na žácích i během vyučování, že jsou unavení a nepozorní. Pokud jsou děti třeba po zápase nebo závodech.“* Pokud učitel zadává více úkolů, pak je to pro tyto žáky trestem. Je jasné, že žáci, pokud sportují, musí si uvědomovat hlavně rodiče, že dětem musí pomáhat a snažit se, alespoň s dopravou na tréninky. Ale nemůžou všichni rodiče, protože jsou limitováni zaměstnáním. Stejně tak se vyjadřují i ostatní paní učitelky ohledně volného času žáků. Není to jen o sportu, ale i o kroužcích, které žáci navštěvují ve volném čase. Poukazují na problematiku zákazu psát domácí úkoly v družině. PU6 si tyhle skutečnosti s volným časem v rámci zájmových kroužků uvědomuje. *„Ale zase vím, že spoustu dětí tráví odpoledne kroužky a mají spoustu aktivit. A na ty domácí úkoly, jako není úplně velký čas. A jelikož mám teda, taky děti v tom podobném věku. Víím, že prostě je občas úplně hotový. A ještě se patlat s nějakým hodinovým úkolem to bych, taky jako rodiče moc nechtěla.“*

Navíc může rodič působit negativně na školní výuku, protože sport preferuje před školou. Pro učitele je to nelehký úkol, jednak pracovat s těmito žáky, plnit ŠVP i přes tyto úskalí, které zde vznikají. Navíc citlivě zadávat domácí úkoly, aby si žáci upevňovali znalosti a příliš jim to neomezovalo volný čas, kterého už tak mají málo. Je nutné si to uvědomit i z pohledu toho žáka, dnes už tréninky nejsou jen zábava, ale je to dril a dřina, pokud chce žák něčeho dosáhnout. Zde jsou kladeny, hlavně od trenéra tvrdé nároky na trénink. Učitelka, která učí na sportovní škole, uvedla, že už problém je po ranním tréninku, když žáci přijdou do školy jsou hlavou ještě na hřišti a ona je musí naladit na učení. Taky uvedla, že rodiče si poměrně hodně ztěžují na domácí úkoly, ve kterých chce jen, aby si zopakovali učivo. Navíc si postěžovala na plnění těchto domácích úkolů, dvě třetiny žáků je neplní a rodiče je v tomto podporují. Je těžké s takovými žáky pracovat, když učitelé nemají podporu u rodičů, a naopak rodiče ve svých dětech vidí Jágra nebo Rolanda.

5.11 Stereotyp učitelů v domácích úkolech

V zadávání domácích úkolů jsou stereotypy. Jedna paní učitelka zmínila, že z jejího pohledu pořád zadává stejné domácí úkoly. Podle ní jsou učitelé zacyklení a učí pořád to stejné dokola. Paní učitelky si myslí, že by nebylo možné fungovat bez domácích úkolů. PU1 uvedla v rozhovoru: „*Protože jsme takový, jak říkám zacyklení, jako učitelé učí pořád dokola. Někdy nějaký impulz není špatný. A třeba i v té domácí úloze*“. Stejně tak z pohledu učitelek není možné ve velkém počtu žáků není možné vše procvičit důkladně ve škole. Domácí úkoly přicházejí až poslední na řadu, po přípravě na výuku a opravování písemek, sešitů. Jedním ze stereotypů je, že paní učitelky zadávají cvičení, ze kterých se ve škole píše diktáty. Tímhle stereotypem se řídí 7 učitelek z 10. Což je velmi zajímavé. Stejně tak zadávají paní učitelky před písemnou prací domácí úkoly na procvičení. Zmiňovaly, že dávají podobné cvičení, aby si to žáci procvičili. Paní učitelky zadávají na doma naučení se básně. Učitelé si po několika letech své praxe zajedou do vlastních kolejí a mají velký problém se z nich dostat. Dokazuje to i to, že učitelky zadávají pořád ty samé domácí úkoly a nesnaží se je nijak obměnit. Tohle tvrzení dokazuje i PU1, která v rozhovoru zmiňuje, že by se nad zadáváním domácích úkolů měla zamyslet. Z jejího pohledu vidí i problém v tom, že snížila částečně nároky na žáky. Stejně tak se vyjadřovala i PU7 o tom, že vidí velké rozdíly v tom, jaké klade nároky na žáky i ona je musela snížit. Zase na druhou stranu by bylo dobré zamyslet se nad tím, jestli to není krok zpět. Byly vidět rozdíly v odpovědích učitelek, které učí už 15 let, a naopak paní učitelky učitelka 5 s dvouletou praxí zadává rozdílně domácí úkoly než ostatní paní učitelky. Zadává jen dva domácí úkoly na celý týden. Stejně tak je vidět rozdíl v zadávání domácích úkolů u paní učitelky 8, která sice učí už 28 let. Začala zadávat dobrovolné domácí úkoly, protože se rodiče začali bouřit proti domácím úkolům. Nemůže být domácí úkol povinný, protože není žádná opora v zákoně. Na tyhle události paní učitelka reagovala tím, že začala zadávat jen dobrovolné úkoly. Je toto, co se děje v pořádku? Jedna paní učitelka není stereotypní, protože přizpůsobuje domácí úkoly žákům, kteří si učivo musejí více procvičovat. PU6: „*V tom případě, pokud to dítě v něčem tápe nebo mu něco nejde. Tak mu třeba řeknu na ty prázdniny nebo na prodloužený víkend. Řeknu mu, že jestli chce procvičovat, jestli chce nějakým způsobem trénovat, takže může na těch a těch stránkách. Může si vybrat nějaká cvičení, která by mohlo trochu mu pomoci a podpořit ho.*“ Každý učitel by se měl občas zamyslet nad tím, jestli není zacyklený.

5.12 Shrnutí výsledků a diskuse

Hlavní cílem mého výzkumného šetření bylo zjistit, jaký pohled mají učitelé prvního stupně základní školy na domácí úkoly.

Odpovědí na mou hlavní výzkumnou otázku „Jaký význam učitelé přikládají domácím úkolům?“ Pro paní učitelky je hlavním významem procvičení a upevnění učiva. Dvě paní učitelky mají názor, že se žáci učí díky domácím úkolům nakládat se svým volným časem. První dílčí otázka, jaké typy domácích úkolů nejčastěji zadávají, tak všechny paní učitelky se shodly na tom, že jsou to úkoly na procvičení. Zadávají tedy i dlouhodobý úkol, a to především čtení a čtenářský deník na začátku školního roku. Stejně tak odpovědí na druhou dílčí výzkumnou otázku bude, že učitelé zadávají všichni kromě jedné paní učitelky úkoly na procvičení. Cíl zadávání úkolů je tedy zopakování si a upevnění si učiva. Jedna paní učitelka zadává s cílem, aby si žáci dokázali zorganizovat svůj volného času. Učitelé zadávají domácí úkol je takový, že učitelé vidí mnoho pozitiv v zadávání domácích úkolů. Proto mně i vznikla kategorie pozitiva domácích úkolů pohledem učitelů. Většina v pozitivěch uvádí procvičení a upevnění učiva. Dvě paní učitelky uvedly, že si díky domácím úkolům mohou ověřit, jak žák danou látku zvládá. Odpověď na poslední výzkumnou otázku ohledně kontroly a hodnocení domácích úkolů. Paní učitelky hodnotí domácí úkoly všechny kromě jedné hodnotí domácí úkoly na splnil a nesplnil. Jedna paní učitelka hodnotí domácí úkoly známkami, které ovšem nezapisuje do klasifikace. Další formou hodnocení je dávání jedniček za správné splnění domácích úkolů. Paní učitelka, která má dobrovolné domácí úkoly dává žákům za splnění fazolky, které sbírají po celý rok. Kontrola probíhá ve většině případů vždy paní učitelkou. Jen jedna paní učitelka kontroluje domácí úkoly společně se žáky.

Z výzkumného šetření vyplynuly odpovědi na výzkumné otázky. Všechny paní učitelky jsou za zadávání domácích úkolů. Nejčastěji zadávají domácí úkoly na procvičení a upevnění učiva. Stejně tak paní učitelky zadávají domácí úkoly krátkodobé, ale i dlouhodobé. Paní učitelky zadávají domácí úkoly s cílem procvičit a upevnit učivo žákům. Dalším cílem, proč úkoly zadávají je zjistit úroveň vědomostí žáků v učivu. Pohled učitelů je takový, že shledávají pozitivum v tom, že si díky úkolům žáci zopakují učivo, zorganizují si svůj volný čas. Učitelé vidí nereálně, kdyby byli domácí úkoly zakázány. Z jejich pohledu to není vhodná cesta ohledně změny ve školství. Nejvíce se liší názory na hodnocení. Všechny paní učitelky se shodly na tom, že hodnotí pouze „splněno“, „nesplněno“. Všechny paní učitelky se shodli na tom, že pokud se jedná o domácí úkol povinný. Všichni žáci, pokud ho nesplní

ho donesou další den. Jedna paní učitelka dokonce uvedla, že žáci jsou ze zapomenutého úkolu nešťastní. Jedna paní učitelka hodnotí domácí úkoly známkou a kontroluje je sama. Další formou hodnocení, kterou paní učitelky používají jsou motivační jedničky za správně splněný úkol. Paní učitelka, která zadává dobrovolné domácí úkoly, dává žákům za splnění fazolky, které sbírají po celý rok. Kontrola probíhá ve většině případů vždy paní učitelkou. Jen jedna paní učitelka kontroluje domácí úkoly společně se žáky.

Pokud budeme srovnávat výsledky s odbornou literaturou zjistíme, že se výsledky částečně shodují se všemi studii. Ve studii od Smetáčkové (2014) se ztotožňují výsledky mého výzkumného šetření v oblasti zadávání domácích úkolů opakování a procvičování osvojeného učiva. Výsledky se ztotožňují i s jedním z cílů a to, že domácí úkoly informují rodiče o postupu školní výuky. Domácí úkoly tedy ukazují rodičům, jaké učivo jejich děti ve škole probírají. Fitzmaurice et al. (2020) ve své studii zjistil, že učitelé pohlížejí na domácí úkoly pozitivně. I tohle tvrzení se částečně potvrdilo. Jen jedna paní učitelka, že nevidí pozitiva v domácích úkolech. Ve výsledcích se učitelé zmiňují o hodnocení domácích úkolech. Hodnocení probíhá pouze splněn nesplněn. Jedna s paních učitelek známkuje domácí úkoly, ale známky nezapisuje nikde do klasifikace. Jedna z paních učitelek dává z dobrovolných domácích úkolů jedničky, kterými si žáci mohou zlepšit svou výslednou známku z předmětu. Žádná z paních učitelek nedává z domácích úkolů za pět. Shodují se tedy s se stanoviskem MŠMT ohledně hodnocení. Pouze za nedonesený čtenářský deník je pětka, je tedy otázkou, jestli je ten čtenářský deník domácí úkol. A tím pádem se nedodrží doporučení MŠMT ohledně hodnocení. Stejně jako výsledky ze zahraničí i učitelé, kterých jsem se ptala vidí mnoho pozitiv v domácích úkolech. Jen jedna paní učitelka pozitiva neshledává, na druhou stranu domácí úkoly zadává. Podobně jako u nás v České republice není zákonem ošetřené zadávání domácích úkolů ani v Kanadě. I tak v Kanadě jsou učitelé, kteří zadávají domácí úkoly převážně na procvičení a upevnění učiva. V tomhle se studie shoduje s výsledky výzkumného šetření.

Z výsledků výzkumu vyplynulo, že se učitelé málo zamýšlí nad domácími úkoly. Čtení někteří učitelé nepovažují za domácí úkol. Ale ve skutečnosti je to dlouhodobý, časově náročný domácí úkol. Na druhou stranu si neuvědomují, že známkuje čtenářský deník, který žáci zpracovávají doma a tím pádem je to dlouhodobý domácí úkol, který jim zadali na začátku školního roku. A hodnotí ho známkou. Neodevzdání čtenářského deníku znamená známku 5. Ani rodiče si neuvědomují, že čtenářský deník je dlouhodobý domácí úkol. Proto rodičům nevádí ani jeho hodnocení. Můžeme spekulovat o tom, že čtenářský deník je zažitý

v českém školství dlouho i rodiče žáků ho museli plnit. Proto se učitelé shodli všichni na tom, že si nedovedou představit, že by se domácí úkoly zakázali. Sami paní učitelky poukázaly na problematiku, že by zákaz nebyl přijat od učitelů ani od rodičů. Vidí v tom to, že české školství na tenhle zákaz není připravené.

Limit výzkumu je, že názor na domácí úkoly zkoumám jen z pohledu učitelů. Určitě by bylo vhodné porovnat pohled učitele a rodiče. Stejně tak by bylo přínosné porovnat pohledy učitelů na domácí úkoly ze strany pedagogů alternativně zaměřených škol a učitelů klasicky zaměřených škol. Dalším limitem může být i množství participantů, se kterými byli realizovány rozhovory. Stejně tak limitem byla nezkušenost výzkumníka s výzkumem.

ZÁVĚR

Tématem domácích úkolů se v dnešní době zabývá mnoho odborníků, ale i rodičů a učitelů. Téma domácích úkolů je předmětem mnoha diskusí. To byl můj důvod k výběru tématu mé diplomové práce. Cílem mé práce bylo zjistit, jaký význam přikládají učitelé 1. stupně domácím úkolům.

První část práce představuje náhled do problematiky domácích úkolů po stránce teoretické. Je rozdělena na tři kapitoly. První kapitola je věnována domácím úkolům. Následně další kapitola je věnována studiím o domácích úkolech a jejich výsledků. Třetí kapitola je věnována učitelům 1. stupně a také motivaci a hodnocení domácích úkolů. Empirická část je založena na rozhovorech s deseti učitelkami 1. stupně Základní školy. V praktické části jsou rozpracovány kategorie, které vyplynuly z kódů v rozhovorech.

Doporučila bych učitelům, aby se nad zadáváním domácích úkolů více zamysleli, a vžili se do role žáků i rodičů. Stejně tak si myslím, že paní učitelky si díky rozhovorům uvědomily, jak zadávají domácí úkoly. Přínos mé práce je ten, že učitelé si neuvědomují domácí úkol v podobě čtení. Čtení mají žáci většinou zadaný od začátku školního roku. Stejně tak mají zadaný čtenářský deník, který většina učitelů i hodnotí. Čtení žákům zabírá mnoho volného času a do toho ještě žáci dostávají domácí úkoly z jiných předmětů. Je otázkou, kdy žáci mají volný čas, pokud musejí číst a dělat domácí úlohy. Většina učitelů si tuhle skutečnost neuvědomuje.

Limitem mé práce byly nedostatečné zkušenosti ve výzkumu. Díky práci jsem se naučila, jak mám zpracovávat rozhovor. Rozhovory jsou pro mě inspirací, pro mou budoucí práci. Velmi zajímavým poznatkem je skutečnost, že jediná paní učitelka z hlavního města Prahy zadává dobrovolné domácí úkoly a v podstatně menší míře než ostatní paní učitelky.

Z mého pohledu, jako budoucí učitelky vidím pozitiva v domácích úkolech v tom, že si žáci díky nim zopakují a upevní učivo. Rodiče při plnění domácích úkolů se seznámí, co jejich děti umí a v čem naopak zaostávají. Pokud rodina funguje a pracovní možnosti to rodičům umožní, mohou dítěti pomoci učivo zvládnout dalším procvičováním. V tom vidím pozitivum domácích úkolů. Sama bych domácí úkoly nechtěla zadávat každý den. Zadávat domácí úkoly budu, ale pouze krátké a na procvičení učiva.

Chtěla bych na závěr poděkovat všem paním učitelkám, které si udělaly čas na můj rozhovor. Téma diplomové práce je pro mě velkým přínosem a pro můj další profesní život učitelky, protože budu daleko citlivěji přihlížet k zadáváním domácích úkolů. Navíc si myslí, že i pro

oslovené učitele byl přínosný rozhovor. Mohli se díky němu zamyslet nad tím, jak zadávají domácí úkoly a jaký význam jim přikládají.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- Alleman, J., Brophy, J., Knighton, B., Ley, R., Botwinski, B., & Middlestead, S. (2010). *Homework Done Right: Powerful Learning in Real-Life Situations*. Corwin.
- Andrys, O. (2018). Několik poznámek k zadávání a hodnocení domácích úkolů. *Informační bulletin České školní inspekce*, 3-4. https://www.csicr.cz/CSICR/media/Prilohy/2018_p%C5%99%C3%ADlohy/Dokumenty/Dubnovy_bulletin_04_2018.pdf
- Cooper, H., (2007). *The Baattle Over Homework: Common Ground for Administrators, Teachers and Parants* (Vyd. 3). Corwin.
- Čábalová, D. (2011). *Pedagogika*. Grada.
- Čapek, R. (2013). *Učitel a rodič: spolupráce, třídní schůzka, komunikace*. Grada.
- Čapek, R. (2015). *Moderní didaktika: lexikon výukových a hodnoticích metod*. Grada.
- Čáp, J., & Mareš, J. (2007). *Psychologie pro učitele* (2. vyd.). Portál.
- Černý, M. (2023). *Stanovisko MŠMT k zadáváním domácích úkolů*.
- Davidovitch, N., & Yavich, R. (2017). Views of Students, Parents, and Teachers on Homework in Elementary School. *International Education Studies*, 10(10), 90–108. <https://doi.org/10.5539/ies.v10n10p90>
- Dytrtová, R., & Krhutová, M. (2009). *Učitel: příprava na profesi*. Grada.
- Fiala, J. (2020). Domácí úkoly z matematiky v distančním vzdělávání. *Pedagogická orientace*, 30(2), 192-212. <https://doi.org/10.5817/PedOr2020-2-192>
- Fitzmaurice, H., Flynn, M., & Hanafin, J. (2020). Positive Dispositions and Close Alignment: Using Bourdieusian Concepts to Understand Parents' and Teachers' Perceptions of Homework. *Education 3-13*, 48(8), 919–932. <https://doi.org/10.1080/03004279.2019.1674897>
- Franclová, M. (2013). *Zahájení školní docházky*. Grada.
- Helms, W. (1996). *Lépe motivovat – méně se rozčilovat: jak pomáhat dětem se školou*. Portál.
- Holte, K. L. (2016). Homework in Primary School: Could It Be Made More Child-Friendly? *Studia paedagogica*, 21(4), 13-33. <https://doi.org/10.5817/SP2016-4-1>
- Kolář, Z. (2012). *Výkladový slovník z pedagogiky: 583 vybraných hesel*. Grada.
- Kolář, Z., & Šikulová, R. (2009). *Hodnocení žáků*. Grada.

- Korbel, V., & Münich, D. (2019). *Zatížení školními domácími úkoly v České republice a srovnání se světem*. Národohospodářský ústav AV ČR.
- Maňák, J., (2003). *Nárys didaktiky*. Masarykova univerzita.
- Maňák, J., (1992). *Problém domácích úkolů na základní škole*. Masarykova Univerzita.
- Průcha, J., Mareš, J., & Walterová, E. (2003). *Pedagogický slovník* (4. vyd.). Portál.
- Sayers, J., Petersson, J., Marschall, G., & Andrews, P. (2022). Teachers' Perspectives on Homework: Manifestations of Culturally Situated Common Sense. *Educational Review*, 74(5), 905–926. <https://doi.org/10.1080/00131911.2020.1806786>
- Smetáčková, I. (2014). Domácí příprava v matematice (na pozadí vztahu mezi rodinou a školou). *Pedagogika*, 64(2), 212-225.
- Šulová, L. (2014). *Význam domácí přípravy pro začínajícího školáka*. Wolters Kluwer.
- Švaříček, R., & Šed'ová, K. (2007). *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Portál.
- Vališová, A., & Kasíková, H. (2007). *Pedagogika pro učitele*. Grada.
- Yildiz, V. A., & Kilic, D. (2019). Examining the motivations of primary school fourth grade students with regard to homework. *Contemporary Educational Researches Journal*, 9(4), 110-118. <https://doi.org/10.18844/cerj.v9i4.4439>
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů (2024). <https://www.e-sbirka.cz/sb/2004/563?zalozka=text>
- Zákon č. 561/2004 Sb., Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). (2024). <https://www.e-sbirka.cz/sb/2004/561/2024-01-01?f=561&zalozka=text>
- Zormanová, L. (2014). *Obecná didaktika: pro studium a praxi*. Grada.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Aj.	A jiné
Apod.	A podobně
Atd.	A tak dále
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Např.	Například
PU1-10	Paní učitelka 1-10
RVP ZV	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – <i>Charakteristika participantů</i>	34
---	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Přepis rozhovoru s paní učitelkou

PŘÍLOHA P I: PŘEPIS ROZHOVORU S PANÍ UČITELKOU

ROZHOVOR S PANÍ UČITELKOU 1

Já: Jaká je vaše délka praxe?

PU1: 28 let

Já: V jakém kraji se škola nachází?

PU1: Ve zlínském

Já: Jakou třídu učíte?

PU1: Učím ve třetí třídě.

Já: Jaký je váš názor na domácí úkoly?

PU1: Určitě na 1. stupni nebo na 1 až 3. Určitě je to důležité. Neumím si představit, že by děti byli bez úloh. Především v 1. třídě, kde vlastně se učí písmenka, jak číst a psát. A nevím, jak by musela být postavena škola, aby stačilo to, co si vlastně děti vyzkouší ve škole, protože při počtu 24 žáků dejme tomu se vlastně každý ke slovu dostane za tu hodinu. Je opravdu najít, aby každý měl prostor na to, že bude číst. Samozřejmě se o to snažíme ale to procvičování je prostě domácí práce určitě. Hodně z toho. A 2. a 3. třída myslím si, že pořád. 2. třída je upevňování psaní, takže tam je důležité, aby to opakovali, procvičovali. A je to i jako taková nějaká zpráva rodičům. O tom, co děti ve škole dělají. I když v budoucnu asi je cílem, aby pracovali samostatně, ale ze začátku hlavně pro ty děti, které by potřebovaly pomoci. Tak vlastně to doma zjistí, že.

Já: Ano, jasně

PU1: Zadáváte žákům domácí úkoly?

PU1: Ano

Já: A proč žákům zadáváte domácí úkoly? to jste vlastně shrnula v minulé otázce

PU1: Tady v tomto ročníku si myslím.

Já: Jak často zadáváte domácí úkoly?

PU1: Nedostávají třeba úkoly na víkend, aby si odpočinuli. Takže od pondělí do pátku. Mívávali většinou jakoby 1 domácí úlohu, ale teď protože potřebujeme procvičovat i češtinu i matematiku. Tak jakoby dostanou třeba dvakrát za týden dostanou i z češtiny i z matematiky úkol.

Já: A to máte nějak jako časově že třeba víte, že na tom stráví?

PU1: Můj záměr je, aby na tom nestrávili dlouhý čas, aby to bylo v rámci procvičení. Ale samozřejmě ty děti, které píší pomaleji. Tak na tom stráví víc času. Dávám právě záměrně i ty psací úlohy, aby se zdokonalili protože je velký rozdíl mezi jako tím tempem, jak píší. A třeba pokud je v učebnici cvičení dlouhé. Tak jim zadám třeba jenom 3 řádky. Jakože uberu, aby prostě to nepsali celé, aby jenom si procvičili. Ukázali rodičům vlastně co se zrovna učíme. A nemusí dělat hodinu. Myslím si, že za 20 minut by mohli mít úkol hotový.

Já: Motivujete nějak žáky k plnění domácích úkolů?

PU1: Asi zřejmě to mají jenom jako povinnost. (Já: Jako povinnost) Jako plnění povinnosti, kterou dostali ze školy. Vlastně jako za to... Ne (Já: vlastně jsem motivováni tím že) že pak to budou umět. Jsou motivováni tím, že pak to budou umět. Vlastně se zdokonalí. Někdy se stane, že vlastně dávám úkol typu. Především teda v matematice. Vypočítej. Každý musí vypočítat aspoň 1 sloupeček. Rychlejší můžou víc. Takže se někdy stává, že rychlejší ten úkol nemají. Jakoby, že jsou zvýhodněni, aby opravdu žáci ti to brali. Nebo jim to vysvětlují, že to mají vlastně, že zjistili že to neumí tak dobře, jak ti ostatní. Takže proto to mají ještě na procvičení, aby to uměli. Když to budou všichni umět, jak ten nejrychlejší. Tak vlastně nepotřebují už to opakovat. Nedostanou z toho domácí úkoly, jako taková jenom ústní motivace.

Já: A jaké typy zadáváte vlastně úkoly z učebnic pracovních sešitů anebo si jakoukoli aj jako vytváříte nějaké?

PU1: Různě. Když už ty učebnice máme, tak se je snažím využít. Protože je s těma pracujeme v rámci hodiny třeba méně. Protože všechno spíš vysvětluju na vlastních materiálech a používám vlastní pomůcky k vysvětlení učiva nebo i procvičování. Tak vlastně ta učebnice slouží i k tomu, že otevřou zjistí. Zase je tam to učivo shrnuté. K tomu je nějaké procvičovací cvičení. Takže je využiju. Dostávají i úkol, když potřebuju procvičit to co chci já. To, co zjistím ve škole, že jim nejde. Tak udělám na to úkol, který napíšu. Nalepí si ho do sešitu nebo dostanou pracovní list speciálně na to učivo. Podle toho prostě, jak zjistím, co jim nejde.

Já: Máte nějakou část hodiny, ve které zadáváte domácí úkoly? Jako třeba na začátku nebo na konci? A jestli to má nějaký důvod toho, že to zadáte?

PU1: Teď to řeknu upřímně na začátku hodiny. Aby to opravdu stihli napsat, protože na konci hodiny, když se to někdy stane. Tak vlastně potom to někteří kvůli tomu, že už je

přestávka nestihli napsat. Takže k tomuto, aby k tomu nedocházelo. Tak většinou si píšeme úkoly na začátku poslední hodiny. Jako ten den. Vlastně už jsme si to zavedli, abychom nepsali zvlášť češtinu zvlášť matematiku. A ne neotvíral ten deníček víckrát. Tak proto v poslední hodinu. Protože když je učím všechno, tak si to můžu dovolit. Poslední hodinu na začátku té hodiny si zapíšeme domácí úkoly všechny.

Já: A vysvětluje vlastně některé ty domácí úkoly, které jsou potřeba vysvětlit? Tak jim vysvětlujete v té hodině?

PU1: Pokud jim dávám úkol, který je potřeba vysvětlit. Tak jim ho vlastně vysvětlím v té dané hodině. Řeknu jim toto budete mít za úkol. Tady uděláte tohle, tohle, tohle. A vysvětlím to v té hodině, kde jsme to probrali. Ale zapíšeme si to až potom, ale to vysvětlení slyší. A pak jim to ještě zopakuju třeba dalších dvakrát.

Já: Jo, ale jaký typ domácích úkolů nejčastěji zadáváte? Tak asi na procvičení hlavně teda?

PU1: Jo

Já: Nejsou tam žádné nastudování nového učiva nebo tak?

PU1: Tak někdy jako je ten úkol, jak není u těch všech. Tak někdy to je takto pojaté, aby si docvičili. Ti co. Ti, co jim to prostě takto nejde. Nebo já nevím. Teďka třeba měli za úkol tady na tento týden. Najít si nějakou básničku, kterou by recitovali. Takže to mají. Pak mají ten průběžný úkol třeba zapisovat čtenářský deník a číst. Takže mají vlastně daná pravidla od začátku 3 třídy. Jak to bude vypadat. Jak to budu kontrolovat. Ale vlastně jak si s tím naloží, protože 2 měsíce mají jakoby na naplnění. Takže to je. Potom to mají vlastně podle sebe. Si plní.

Já: Takže vlastně dlouhodobé úkoly dostávají? Dostávají jak krátkodobé i dlouhodobé domácí úkoly.

PU1: A nebo když třeba do prvouky. Protože ve 3 třídě se poprvé vlastně učí z paměti, protože do té doby to moc jakoby neznají tu prvouku. Tak vlastně jim to řeknu, že budeme psát písemku i si řekneme z čeho. I vlastně si ten sešit otevřou. Dám jim otázky a hledají tam odpovědi, aby věděli, co doma mají opakovat. Jo. Někdy jsme si i třeba zapsali v pondělí opakování z toho. Jo. Ale cílem je samozřejmě, že ve 3. třídě by si to mohli nejlépe pamatovat z té hodiny. A aby byla ta písemka, tak jako postavená stručně jasně, že ti co dávají pozor a tolikrát to slyší. Takže by se ani učit nepotřebovali. Někteří říkají, že se neučili

a mají to správně. Jo, ale to je zas individuálně, ale napíšeme si to do deníčku, že psát budeme. Aby ti co chtějí si to procvičit, ujistěte se, aby tu šanci měli. Tak to je taky takový jako možná dobrovolný úkol nevím.

Já: Zadáváte třeba i asi skupinově domácí úkoly? Asi ne v té 3 určitě to ještě jsou malí na to.

PU1: Myslím, že to by byla záležitost rodičů. Rodiče by se museli domluvit na tom, že jejich děti se sejdou. Jo tady to ještě do 3. třídy, aby jako se domluvili spolu že si budou dělat dohromady ty úkoly. Tam by bylo podle mě zatížení rodiče tady v té domluvě.

Já: Jak hodnotíte? A jako formu hodnotíte domácí úkoly?

PU1: No tak známkuji, protože a to je asi nejjednodušší hodnocení i pro ně. Předpokládám, že by si na to měli dát záležet. A když to není v pořádku tak je upozorním ústně. Co tam udělali špatně a v čem se spletli.

Já: Takže i slovní hodnocení vlastně používáte.

PU1: Doprovázím to k tomu. Nebo ptám se, když vlastně teď už začali těžší učivo. Tak děcka bylo tam něco, co třeba jste nevěděli. Ať si to vysvětlíme všichni. Jo. Jestli tam bylo něco, že jste narazili nevěděli jste. Jestli to nebo to museli třeba rodičů se ptát. Rodiče to hledali jo. Někdy si vytáhnou chyby. Které měli v té domácí úloze. A říkáme si to společně.

Já: Proč je hodnotíte známkou?

PU1: Asi aby. Jakože bez té známky. Nevím jestli bych je přinutila, aby je udělali. Aby je udělali pěkně a správně. (Jo) Jo třeba jedna kolegyně vím, že prostě nehodnotí. Že dává jenom razítka. Já třeba tady v této třídě si myslím, že by někteří. Nevím jestli by pracovali někteří v této třídě, za ty razítka.

Já: Jo a celkově, ale jinak. Jestli jste měla i třídy které jste třeba nehodnotila za ty úkoly?

PU1: Ale vlastně oni to mají v tom sešitě na domácí úlohy a nepíšou se ty známky do bakalářů. Takže to hodnocení jenom zůstává. Je to jenom hodnocení toho úkolu. Jenom informace pro ně. Jinak jestli jsem hodnotila jinak, jako samozřejmě. V 1. třídě tak se dávají tiskátka. Tam vlastně ta známka nastupuje až později. Oni se sice jí nemůžou dočkat vždycky. Ale někdy vlastně člověk hodnotí tím tu snahu tím tiskátkem, že to udělali. No ale v poslední době si myslím, že asi známkuji, ale vlastně nikam je nepočítám.

Já: Jo mají to prostě jenom na tom domácím úkolu.

PU1: Je to jenom zpětná vazba toho, jak ten úkolu zvládli.

Já: A požadujete i opravu třeba u některých?

Když je to hodně, jako když to někdo celé napíše třeba příšerně, že to nemůžu přečíst. Hned mě napadá jedna žákyně x třeba. A té jsem dala kdysi přepsat a žákyni y, jakože aby to napsali znova, že tak prostě úkol nemá vypadat. Je to výjimka. Prostě ještě někdo tam zmastí a teď vidím že rodiče už mu to dali třikrát přepsat. Tak jako určitě bych mu to nedala znova přepsat. protože čím vícrát to píšou tak tím je to spíš horší než lepší. No nemyslím si, že třikrát napsaný úkol vede k tomu, že je potom lepší. Takže výjimka vyloženě, když by to od...

Já: Nebo třeba v matematice, když mají třeba hodně chyb.

PU1: Tak to se asi nestává moc, že by zas tak jako úplně něco zkazili. Ano jako třeba, když pracujeme v hodině. Když se mi stalo vlastně, že jsme si zkontrolovali práci v hodině. A byla tady holčina, která měla skoro všechno špatně. Prostě udělala to celé špatně, tak jsem se s ní domluvila. Ať se doma na to znova podívá. Vysvětlili jsme si to. Řekla jsem jí a doma vlastně si udělala tu opravu té práce z té hodiny.

Já: Jo. A dáváte nebo dávala jste třeba někdy na výběr z více těch domácích úkolů pro ty žáky? Třeba individuálně některé?

Maximálně básničku, že třeba abychom neříkali všichni stejnou. Tak dostali třeba na výběr 2 nebo 3 básničky. Zhruba o stejném rozsahu. Některá třeba kratší a mohli si vybrat podle toho, kterou chtějí recitovat a kterou se chtějí naučit. Ale vyloženě domácí úkol, aby si vybrali. Vidíš to, taky není špatný nápad možná.

Já: No tak jako jo. Že ono je to takové něco jiného, protože jsou žáci, kteří třeba učivo zvládají a můžou mít třeba úkol o level výš. A tím se vlastně rozvíjet.

PU1: Akorát je těžké prostě. Je to samozřejmě o tom, že to musí být nachystané. A třeba i v těch pracovních sešitech nebo učebnicích moc těch úkolů mi neseďí.

Já: jo.

PU1: Takže kolikrát si dělám ty úlohy sama. A vlastně proto možná mají všichni stejné, protože prostě udělám ty úlohy. A nedělám další na výběr.

Já: Jo že tam je prostě. A jak postupujete, když někdo neodevzdává domácí úkoly?

PU1: To je nepříjemné nicméně.

Já: Třeba pravidelně prostě když nenosí domácí úkoly?

PU1: Tak jakoby oni ví, že to kontroluji. Že spočítám, kolik domácích úkolů je. Jestli mi to všichni donesli. Když je děcka nemají, tak se mi přijdou omluvit. Ale od té 3. třídy vlastně jsem zavedla ty čárky, které na horní škole se s tím potkají. A kde vlastně nenošení domácích úkolů může. Máme to ve školním řádě, že to vede k důtce třídního učitele, ředitele školy. Takže aby na toto byli nachystaní. Takže dělám si čárky. Pokud mají tři čárky nebo dejme tomu čtyři čárky za 3 měsíce nebo za 2. Nebo se to nějak nahromadí píšu rodičům. Jako mají povinnost, když to jeden den nedonesou tak to druhý den ten úkol donesou.

Já: Jo. A to většinou donesou.

PU1: A to většinou donesou. Výjimečně se stane, že nedonesou. Takže jo kontroluji, zapisuju to, vyžaduju to.

Já: Jo. No a pak mám podotázku: Hledáte důvody, proč žák opakovaně nenosí domácí úkoly? To asi by záleželo na situaci, kdyby takový žák byl.

PU1: No. Tak řešila jsem to tady u té jedné holky. Mluvila jsem s maminkou. Ta mi všechno naslibovala, jak to bude fungovat. A ona se to snažila jakoby trochu přenést na to dítě. Já jsem se zase snažila ji přimět k tomu, aby viděla, že prostě tak, i když to nezvládá, že od toho má maminku, aby pomohla, dohlédla. Aby upozornila, tak třeba chvíli to bylo lepší. Ale někdy se to zase jako zhoupne do těch starých kolejí. Třeba za neodevzdaný čtenářský deník je pětka. No tam potom přijde ta známka, protože je to dlouhodobá povinnost. Na které mají pracovat. Zas dopředu to ví, kdy to budou odevzdávat. A mají to napsané v deníčky. Většinou je to po nějakých ještě prázdninách, aby ještě mohli, kdyžtak si něco dodělat. Jo tak tam to je jediné, co je potom do bakaláře, ale jinak vlastně a když to nenosí tak píšu rodičům, že už třikrát toto čtvrtletí zapoměli domácí úkol. Dohlédněte. Ale vlastně nedávala jsem zatím za to důtku.

Já: Jaké je vidíte pozitiva v domácích úkolech? Kdybyste to jako shrnula. Že to jako určitě nějaké to procvičení, ale ještě něco v tom pozitivního.

PU1: Tak i jako to že to dítě s tím rodičem stráví nějaký čas, protože si myslím že dneska ten společný čas moc není. I když je u povinností, ale můžou si u toho povykládat zvlášť třeba v češtině, když jsou nějaké věty, takže dítě potřebuje něco vysvětlit tak, že prostě tráví ten čas s tím rodičem. Někdy je ten úkol, tak jako že mají třeba něco vymyslet větu s nějakým

slovem. A potom jo, když má nějakou povinnost, jestli dokáže splnit, že si třeba na to i sám dokáže myslet. Vlastně čím jsou starší nebo už i ti malí. Jako kolikrát i ten prvňák si pamatuje co mají za úkol. Toto mají číst, toto mají psát. Takže pro ně samotné splnění povinnosti procvičování učiva trávení času s rodičem.

Já: A naopak negativa, jaké vidíte u domácích úkolů?

PU1: Když je to moc tak to dítě. Jako určitě je to horší na 2 na 2 stupni. Jako já vím, co jsem jim dala, když dostanou i ty 2 úkoly, tak snažím se, aby byl jeden jenom nějaká doplňovačka. Aby nad tím netrávili tolik času. když třeba druhý je psací. Takže tam si myslím že možná jsou i některé úlohy zbytečné anebo když se jim jakoby nakoupí ty domácí úkoly víc. Potom u rodičů, kteří chtějí, aby to bylo perfektní. Takže to dítě to přepisuje třeba třikrát. Rodičům to nevysvětlíš, když po dítěti vyžadují, že májí ten úkol přepisovat třikrát. Pořád dokola a ono to prostě lepší nebude. Říkám to rodičům. Jsou takové 2 extrémy ti, co jakoby strašně to řeší, aby to bylo krásné a vzorné. A to dítě tím může být trošku. Už to může úplně nesnášet. Druhá strana, jak kterým je to úplně jedno a podepíšu úplně všechno.

Já: jo ale to vím že jsem vždycky musela psa ten domácí úkol nanečisto a pak to přepsat do sešitu

PU1: No nevím úplně jako. Tak jako zase tím člověk jako nějakým způsobem procvičí zvykne si pracovat. Tak tyto typy, jako dětí. Jo mám potom takové nebo i vlastní, že já jsem je nepřinutila nebo asi jsem nenutila. Ale vlastně pak možná ta píle trochu chybí. Jo, ale když všechno jde samo, ale to už je zase to mají na sobě rodiče a jakým způsobem to pojmu. Jako myslím si, že by určitě neměli strávit nad školou celé odpoledne. Tam potom je něco špatně. jo Ani ti malí ani ti velcí ti už se pak zas musí učit. A asi je záměrem, aby to tak nebylo, aby ta škola je nepohltila na celé odpoledne nechtěla bych taky (jako tak samozřejmě) akorát to takto působit ale jaká jedna malá povinnost prostě. Kterou mají hotovou za 20 minut. Nebo i dřív někteří. Když někdy se ptám, jak jim trval dlouho úkol. Tak mi někteří říkají 5 minut. Když jim dám nějaké počítání v matematice, kde si dopisuje jenom výsledky. Takže záleží dost, kdo si, co pod tím úkolem představuje. Pro mě to má ten význam, že mám povinnost tu si mám splnit. A co si myslím do budoucna. Do budoucího života, že toto je zas nemusíme připravovat. Jo ale ten rozsah těch úkolů. To je možná další anebo i typ. Jo že jsme třeba ukotvení jenom v těch pořád stejných úkolech jo třeba a že není špatné zkusit někdy něco jiného. Jo nějak jinak to udělat. Protože jsme takový, jak říkám zacyklení, jako učitelé učí pořád dokola. Někdy nějaký impulz není špatný. Jako jiný. (jo) A třeba i v té domácí úloze. No by možná nebylo špatné sama za sebe teď si říkám no mě to

nějak udělat to jinak. Nicméně nějaké stížnosti, že by jako děti měly těch úloh moc tak to jsem neslyšela. Vyloženě, že by mi děti říkaly nebo rodiče, že mají úloh moc to se mi nestalo. Někdy někdo řekne, že si rodiče stěžovali. Někdo zase řekne že mu říkali na třídních schůzkách, že jako že mají málo úloh. Nebo jsem slyšela že se to řešilo někdo říká, že mají málo úloh a druhý rodič se ozval, že mají moc. A to byla v jedné třídě. Já jsem zatím teda odezvy neměla v žádném směru. Jsou zvyklí, že ty úkoly jsou zatím.

Já: Ani v žádné jiné třídě jste nenarazila na stížnosti ohledně domácích úkolů? Hodně se to řešilo. Teď i ten zákaz domácích úkolů v Polsku.

PU1: Můžeš se zeptat rodičů. Jako já nevím no. Jako moje děti, když dělaly úkoly. Mě na tom nepřišlo nic tak mimořádného, že bychom nad tím strávili nějak moc času. Záleží možná i na tom kolik těch domácích úkolů dostávají. Nejsem ani zastánce toho, aby těch úkolů měli moc. Výjimečně teď jsem fakt začala dávat 2 úkoly jakoby za den. Ale říkám, snažím se, aby jeden byl doplňovačka a druhý třeba bude psací. Tak aby nebyli dva přepisovací. Myslím si, že v minulých třídách asi i psali víc děti. Na ten víkend teda okolo nemají na prázdniny většinou taky ne. Jakože se dostanou třeba ty čtenářské deníky. Ti prvňáci ti dostávali zadané, co mají číst přes prázdniny nebo víkend. Tam to čtení je důležité. Prostě bez toho domácího čtení si myslím, že to nejde.

Já: V té první třídě je to čtení důležité. Myslíte si, že má být zákaz i u nás, ale to jsme asi jako shrnuli. Asi úplně ne no.

PU1: Jako asi bychom si s tím poradili, kdyby byly zakázané domácí úlohy. Určitě si myslím, že by se to dalo udělat. Tak třeba aspoň to čtení, aby nějakým způsobem byl jakoby úkol. S tím že druhý den třeba z toho dáme 3 otázky. To taky jsem dělávala někdy. A teď se k tomu chystám vrátit zase. A jako nejsem toho příznivec, ale vyloženě, že bych řekla, že bez domácích úkolů by to prostě nešlo. Tak šlo. Asi by to šlo a myslím si, že je to jakoby jednodušší pro ty slabé děti, že pokud ti rodiče chtějí jim pomoci. Pokud mají tu domácí podporu, tak vlastně na té domácí úloze si to procvičí znova. Pokud by to bylo nechané pouze na rodičích asi někteří by se našli možná, že by byly potom takoví, kteří by to nepotřebovali. A stejně procvičovali, že rodiče chtějí. A ti by museli makat i když to nepotřebují. A ti co by to potřebovali, tak by neprocvičovali, ale třeba i procvičovali. Kdo ví, jak by to bylo. Umím si to představit. Měla bych míň práce, protože vše jim musím opravit. A musím jim to všechno zase vrátit opravené. Když by nebyl domácí úkol, tak bych tady ten stoh neměla, který tam mám z dneška. Protože byla jedna doplňovačka v češtině a druhá v matice na dnešek. Vlastně zítra je plavání, takže dostali jakoby 2 úkoly, ale jsou na

pátek. Je na nich, jestli si udělají oba dneska nebo zítra. Nebo si je rozdělí, že jeden udělají dnes a druhý zítra. To je vlastně na nich.

Já: A v jiném předmětu třeba nezadávejte. Třeba v prvouce. Zjistit na jaké ulici bydlím nebo něco podobného. Nebo třeba zjistí, kolik, co stojí.

PU1: Jo určitě. Když jsem měla ty starší děti. Tak tam asi víc i takové a už typu trošku. Jako zjišťování informací Ne referátu jakoby, ale něco, že si někdo o něčem něco najde. A že nám řekne, tak tam to bylo víc. Tady nevím. No teďka se mi zdá, že jsem to jako by strašně jsem to osekala. Ty věci co po nich chcu na to základní, protože i to základní z nich dostat je prostě problém. Jo jako fakt se to jako snižuje ten rozstřel. U těch dřív si myslím, že si je člověk dovolil tou samostatností zatížit víc. Kdežto tady mají teď přesně dané toto přesně toto.

Já: Je to otázka asi doby celkově. Možná těch domácích úkolech.

PU1: Že asi jo ale možná zas říkám si. Ptáš se učitelky, která učí prostě a teďka 1, 2, 3 jedu potřetí za sebou takže 9 let a už možná zase jedu v něčem co jsem začla před těma 9 lety. A potřebovala bych z toho třeba zas nějak vybočit, protože vůbec to nebylo špatné třeba zase, když jsem jela 3, 4, tak člověk ze začátku zkouší věci. S pak jsem šla 1, 2, 3, 4, 5 to nebylo vůbec špatné a vlastně. A pak jsem přišla do jedničky. A bylo to zas úplně jiné. Jak od začátku, hledala jsem ty možnosti. Myslím si že možná učitelé, to se netýká domácích úkolů, ale že by, že jakmile točíme stále dokola. Neumím si představit třeba fakt jako 1 ročník pořád učit. Jakou asi druhostupňové i když jsou v tom jednom předmětu. Tak hrozně těžko se vylézá z toho, co se nám někdy osvědčilo. A jedem v tom. Jako říkám aspoň měníme učebnice, nebo teďka jsme měli. Jela jsem slabikovou metodu. Teď jsme sice jeli tu slabikou, ale s prvky genetické metody podle nové školy. Takže to zas bylo jiné. A dělala jsem to i kvůli sobě, abych prostě učila nějak jinak. Abych to nedělala stejně. Ale je to někdy těžké jako najít. A ten domácí úkol je vždycky až to poslední, co řeším. Dělam si přípravu. A pak až řeším domácí úkol. Třeba před nějakou písenskou se jim snažím dávat třeba věci, které v té písence budou. Aby týden dopředu, třeba už dostávaly podobné slovní úlohy, podobné tabulky. Já nevím. Jo něco, co se tam bude objevovat. Nebo když opakujeme učivo z češtiny. Jo tak. Třeba tam na to myslím. Nachystám to. V tom případě, když je to běžný režim. Strašně se žáci diví, když ten úkol nedostanou. Někdy jako prostě po všem tom opravování a přípravě se ten úkol dostane až na konec. Je to vlastně to poslední, co řeším. Ale třeba v momentě, kdy vím že chci psát diktát. A chcu to dát třeba na základě tady tohoto cvičení. Tak dám toto cvičení jako domácí úkol. A druhý den vím, že z toho budu psát diktát. Takže

něco si naplánuji, ale ne vždycky. Někdy jsou fakt cílené ty domácí úkoly přímo k tomu, co z toho má plynout.

Já: jo, jo

PU1: Z toho chcu něco na známku, tak vlastně podobného ten úkol dostanu k tomu, že pak něco podobného mají jo to je asi všechno.

Já: Jaký význam mají domácí úkol?

PU1: No to samé dokola procvičování, čas s rodiči a ta povinnost. Možná i rozvržení času. Když dojdu domů, kdy si ten úkol udělám. Nakládání s tím časem trošku. Učit se to nějak. Možná u těch starších zase víc, že už ví i když mají třeba ten úkol dneska. Že to můžou využít v tom, že vím. Ve středu mám kroužek a ve čtvrtek mám volno po škole. Tak to holt nebudu dělat ve středu, když mám kroužek. Nebudu se nutit do úkolu. Udělám si ho ve čtvrtek. Takže tam tu volbu vlastně myjí.

Já: A v družině nemůžou dělat ty domácí úkoly?

Ptala jsem se a že prej ne. Asi nějak která paní vychovatelka nechává a některá ne.

Já: Takže záleží většinou na paní vychovatelce.

PU1: Když si někdo něco měl dopisovat tak jsem šla se zeptat, protože mi říkali děcka, že nesmí psát domácí úkoly. Tak jsem šla za paní vychovatelkou, že si má něco dítě přepsat. Takže jsem se domlouvala, že ať si to udělá.

Já: Tak děkuji za rozhovor.

PU1: Říká sama sobě, že se musím zamyslet nad domácími úkoly.